

Magyarország az ezredfordulón
MTA stratégiai kutatások

ZÖLD BELÉPŐ
EU csatlakozásunk
környezeti szempontú vizsgálata

Szirmai Viktória – Vit László

**Az ökológiai problematika megjelenése
a nyomtatott sajtóban**

Témavezető:
Vári Anna

Sorozatszerkesztő:
**Kerekes Sándor és
Kiss Károly**

Budapest, 1997. november

TARTALOM

Bevezetés.....	3
1. A kutatás célja, hipotézise, a vizsgált kérdések köre és módszerek.....	4
1.1. A kutatás célja	4
1.2. A kutatás hipotézise.....	4
1.3. A vizsgált kérdések köre.....	5
1.4. A módszerek	5
2. Az ökológiai problematika sajtóbeli megjelenése.....	7
3. A környezetvédelmi sajtó jellegzetességei	10
3.1. A környezetvédelmi írások nyelvhasználata, hangvétele	10
3.2. A környezetvédelmi sajtó szemlélete	11
3.2.1. <i>A pénzügyi és gazdasági szemléletű tudósítások</i>	12
3.2.2. <i>A technológiai szemléletű környezetvédelem</i>	12
3.2.3. <i>A jogi szemléletű tudósítások</i>	13
3.2.4. <i>A „pozitív” környezetszemlélet és az EU</i>	13
3.3. Politikai aktualitás – ökológiai ideológiák	14
3.4. Az írásmű mint reklámtevékenység.....	15
3.5. Az újságíró a hatalom, és a civil társadalom	16
3.6. Az ökológiai újságírás célja.....	18
4. A sajtó által közvetített ökológiai problémák makrómeghatározottságai	20
4.1. A környezetvédelem helyzete	20
4.2. Az ökológiai sajtó érdekmeghatározottságai	21
Összegzés	25
Jegyzetek	28
Felhasznált irodalmak jegyzéke	33
Mellékletek.....	34

Bevezetés

Az Európai Unió integrációs mechanizmusai, az integrációra való felkészülés szempontjából rendkívül fontos a modern intézményes környezetvédelem s abban a civil társadalom részvétele, az ökológiai ügyekben tudatosan eligazodó, a természeti környezetért felelősséget vállaló egyének, civil csoportok növekvő száma.

Az Európai Unió tagországaiban az állampolgárok többsége tudatosan képviseli az ökológiai szempontokat. A környezetszociológiai vizsgálatok szerint a magyar társadalom ökológiai tudatossága társadalmi csoportokként eltérő mértékben alakult ki.

A magyar társadalom többsége részére nem világosak az európai integráció ökológiai, társadalmi következményei sem, s ebben az egyének szerepe, felelőssége és lehetősége.

A modern intézményes környezetvédelem s abban a civil társadalom részvétele, az ökológiailag tudatos, a természeti környezetért felelősséget vállaló egyének, civil csoportok számának a gyarapítása, de az Európai Unióval kapcsolatos ökológiai összefüggések ismertetése sem csak a sajtó dolga. A történetileg is kondicionált környezetvédelemmel kapcsolatos folyamatok, a meghatározottságok bonyolult rendszere csak hosszú távon, az állam, a helyi hatóságok, a politikai hatalmi rendszer, a gazdaság és a civil társadalom, a családok, az egyének, a piaci szereplők együttműködésével, az iskolarendszer segítségével, és közte a médiák közreműködésével képzelhető el.

A sajtó azonban komoly szerepet tölthet be a környezetvédelem fejlődésében, a hivatalos intézményesült környezetvédelem és a civil társadalom kapcsolatainak az alakulásában s abban, hogy egyre többen vállaljanak felelősséget a természeti környezetért.

A nyomtatott sajtó képes támogatni a horizontális, a környezetvédelemben érdekelt társadalmi erők kapcsolatainak alakulását is. A magyar társadalomban történetileg meglevő vertikális függések miatt az egyének és a társadalmi mozgalmak, vagyis a környezet védelmében egyértelműen érdekelt csoportok kapcsolatai gyengék.

A sajtó szerepe fontos lehet az Európai Unióbeli tagság ökológiai, társadalmi következményeinek és elvárásainak ismertetésében, értékelésében, a tagsággal járó ökológiai hatások elfogadtatásában is.

1. A kutatás célja, hipotézise, a vizsgált kérdések köre és módszerek

1.1. A kutatás célja

A tanulmányt megalapozó kutatásban azt vizsgáltuk, hogy a nyomtatott sajtó milyen szerepet tölthet be a magyar társadalom olvasó rétegeinek környezeti ismeretei és szemlélete alakításában, az ökológiai gondolkodás, a tudat formálásában, a környezetvédelem és a modernizáció kapcsolatai értelmezésében, az Európai Unióbeli tagság ökológiai – társadalmi következményei ismertetésében.

Milyen meghatározottságok szerint alakul ez a szerep a környezeti problémák értelmezések, főként a civil társadalmi érdekek vagy inkább politikai hatalmi, gazdasági függések szerint?

1.2. A kutatás hipotézise

A tanulmány kiinduló hipotézise szerint a nyomtatott sajtó, az újságíró társadalom jelentős szerepet játszik a modern környezetvédelem kialakulásában, erősítésében, a civil társadalom ökológiai részvételének, ökológiai felelőssége formálásában, a környezeti tudatosság alakításában.

Az ökológiai problematika sajtóbeli megjelenésével kapcsolatos hipotézisünk a tanulmányban vizsgált probléma sajátos, mondhatni kelet-közép-európai jellegét is kifejezi. Kelet-közép-európai jellegre utaló felfogás, hogy a magyar társadalom olvasó rétegeinek környezeti ismereteit, az egyének ökológiai felelősségét mintegy „felülről” vagy „kívülről” kell növelni.

Nyugat-Európában, illetve a fejlett ipari társadalmakban a környezetvédelem sokkal organikusabb módon, a társadalmak részben belső gazdasági, politikai és civil igényei szerint jött létre. A fejlett polgári társadalmakban a gazdaságra az államra egyaránt hatást gyakorló civil társadalom, a környezetbarát technológiák, termékek iránt fizetőképes kereslettel rendelkező polgári középosztály illetve a tőkés társadalomhoz nem vagy kevésbé integrált társadalmi mozgalmak, ökológiai politikai erők igényei magyarázták a környezetvédelem kibontakozását, a környezetvédelem gazdasági, piaci eszközeinek, az állami, a politikai, a parlamenti alkotmányos megoldásoknak a kialakulását.

A felülről vagy kívülről elv noha történetileg szerveződött, főként az államszocializmusra igaz. A kelet-és közép európai, közte a magyarországi környezetvédelem hetvenes évekbeli kialakulásában döntő szerepe volt a politikai hatalmi rendszer érdekeinek, a központi és a helyi színű hatalom illetve meghatározott szakértelmiségi csoportok alkufolyamatainak. A nyolcvanas évek ökológiai társadalmi konfliktusaiban is érzékelhető volt, pedig akkor a civil társadalom történeti visszatérésének, megerősödésének lehattunk tanúi. A kialakuló piacgazdaságban is megmaradtak a felülről történő befolyás szempontjai, miközben megjelent és erősödött a piaci társadalmakra jellemző belső gazdasági, politikai és civil társadalmi motiváltság. Ez a belső motiváltság azonban nagyban kötődik még a centrumokhoz, központi erőkhöz, államhoz, politikai hatalmi rendszerhez.

1.3. A vizsgált kérdések köre

A kutatási probléma operacionalizálása eredményeként a következő négy nagy problémakörre koncentráltunk:

1. Milyen ökológiai, társadalmi problémák jelennek meg a sajtóban? Megjelennek-e azok a fontosabb ökológiai, társadalmi problémák, környezeti károk, amelyek valamilyen módon már a társadalmi nyilvánosság elé kerültek, amiről a közvélemény tud, illetve amelyek társadalmi következményeket, konfliktusokat generáltak? Milyen érdekektől függenek a sajtóban közölt ökológiai társadalmi problémák ?

2. Milyen értelmezésben szerepelnek a környezetvédelemhez különböző lehetőségekkel és érdekekkel kapcsolódó főbb szereplők – így az állami környezetvédelem intézményrendszerei, a helyi hatalom, az önkormányzatok, a politikai, a gazdasági, a hatalmi, politikai, a pártelit és a civil társadalmi, közte mozgalmi elit csoportok, a természeti környezetet szennyező szereplők, vállalatok, vállalkozások, a civil társadalom, a lakosság, a társadalmi, környezetvédelmi mozgalmak, az egyének?

Képesek-e a jelzett szereplők megoldani a környezeti problémákat vagy nem, ha igen hogyan, külön-külön vagy kooperációval, konfliktussal vagy együttműködéssel? Mi jellemző az erőviszonyokra? Milyen lehetőségekkel rendelkeznek a fő szereplők a piaci társadalmi modellben? Mit sugall a sajtó, el kell fogadni a modern európai piaci társadalmakra jellemző környezetvédelmet, annak lehetőségeivel vagy korlátozottságaival, vagy esetleg elképzelhetőek más modellek, alternatívák is?

3. Megjelennek-e és hogyan az ökológiai kérdések és szemlélet a gazdasági, politikai kérdések közlésekor, okozhat-e mindez konfliktusokat az olvasók körében, a környezetvédelem és a gazdasági fejlődés, a fenntartható fejlődés kapcsolatának az értelmezése szempontjából?

4. A vizsgált sajtó szól-e és hogyan az Európai Unióbeli tagság konzekvenciáiról, eredményeiről és nehézségeiről, a várható társadalmi és ökológiai konfliktusokról? A megbízó kérésére megnéztük azt is, hogy a média (a sajtó) reklámtevékenysége és az EU fenntartható fogyasztási modelljei hogyan kapcsolódnak, kapcsolódnak-e egyáltalán?

1.4. A módszerek

A problémakör vizsgálatához egyrészt sajtóelemzést végeztünk. Nagy példányszámú országos napilapok, illetve heti lapok esetén amelyek a következők voltak: Esti Hírlap, HVG, Magyar Hírlap, Magyar Nemzet, Napi Gazdaság, Népszabadság, Népszava, Új Magyarország, Vasárnapi Hírek, Világgazdaság és egyéb sajtótermékek mint pl.: Havi Politika, Magyar Jog, Pesti Hírlap, Reggeli Kurír, Szabad Föld, stb.

A sajtóelemzés konkrét módszereként két megoldást választottunk, egyrészt kiemelten vizsgáltunk két időszakot, így 1994 és 1997 február, március és április hónapját. A két időszak elemzésére azért volt szükség, hogy összehasonlítható adatbázist kapjunk az ökológiai problematika elektronikus sajtóbeli megjelenéséhez. (lásd Várkonyi Anna kutatását)

A szóban forgó időszakokban egyrészt az Európai Unióbeli tagság problematikája már releváns volt, így az ezzel kapcsolatos ökológiai ügyek elvileg szerepelhettek a nyilvánosság előtt. Az 1994-es időpont kiválasztásakor tudatosan törekedtünk arra, hogy a vizsgálat ideje kapcsolódjon a választáshoz, hipotézisünk szerint az ökológiai problematika sajtóbeli jelentkezése szorosan kötődik a politikai rendszer működéséhez. Az 1997-es időszakot politikai

szempontból semlegesebbnek tételeztük fel, noha arra is gondoltunk, hogy a jövő évi választások időpontja már ekkor is érzékelhető lesz.

Az 1990 óta folyamatosan végzett sajtóelemzés fő tendenciáit is néztük, amelyek egyrészt keretet adtak a kiemelten vizsgált periódusok értelmezéséhez, másrészt így a sajtóközlemények politikai szempontból indifferensebb időszakait is figyelembe vehettük. (lásd a jegyzetek 1. számú bekezdésében)

Az adatbázis kialakításakor a következő szempontokat vettük figyelembe:

- milyen médiában jelent meg az ökológiai jellegű információ (napi, hetilap, vagy folyóirat),
- mekkora a példányszám és milyen rétegnek szánták,
- milyen jelentőséget tulajdonítanak a tudósításnak a szerkesztők, melléklet, vagy elsőoldalas hírről van-e szó illetve egyáltalán hírről, vagy háttérelmezésről, tudományos alapú feldolgozásról beszélünk.
- elfogult, vagy semleges a beszámoló, törekszik-e az olvasó meggyőzésére, vagy megelégszik a tényszerű adatok tárgyyszerű publikálásával,
- műfaji szempontból tudósítást, interjút, riportot, hírt, szemlét, elemzést és tájékoztatót különböztettünk meg, (lásd a jegyzetek 2. számú bekezdésében)
- az adatbázis segítségével a problémakör elemzésének eredményeit számszerűsítettük. (Az elemzést és az elemzés konkrét eredményeit a 3. sz. bekezdésében közöljük. Az adatbázis PC-re felvitelében Bognár Judit és Verderber Lajos volt a segítségünkre.)

A sajtóelemzés mellett mélyinterjúk is készültek média szakemberekkel, környezetvédelemmel foglalkozó szakújságírókkal. Ezek az interjúk nem kívántak reprezentatív képet adni sem a környezetvédelemmel foglalkozó újságíró társadalomról, sem a környezetvédelmi újságírásról. Erre sem idő, sem forrás nem állt a rendelkezésünkre. A vélemények számunkra főképp a kontroll funkcióját adták, az elhangzottak alapján egyértelműbbé váltak a környezetvédelmi újságírást kondicionáló folyamatok, a sajtó helyzete.

2. Az ökológiai problematika sajtóbeli megjelenése

A mintában szereplő sajtóanyagok téma szerinti megoszlását elemezve láthatjuk, hogy az 1994-es vizsgált periódusban főként az országos természet-és környezetvédelmi ügyek, az ezzel is összefüggő intézményes, közte a környezetpolitikai kérdések, illetve a regionális és a helyi ügyek jelentősek. A civil társadalmi érdekeket kifejező, a civil ökológiai ügyeket felfedő, de a zöld mozgalmakról szóló cikkek száma is alacsony. (ld. 5. számú tábla)

A napilapokat áttekintve látható, hogy több írás kiemelten kezeli a környezetvédelmi törvényt, a törvény értelmezését, parlamenti előterjesztését, a zöld mozgalmak törvénnyel kapcsolatos értékelését, kritikáját, a Nemzeti Környezet-és Természetvédelmi Konceptiót, ezek globális kondicionáltságát, a fejlett országok környezetpolitikájában elfogadott elvekhez való viszony kérdését, a koncepció és törvény háttéréül szolgáló tudományos kutatásokat. Fontosak még az állami erdők privatizációjával összefüggő aggodalmak, a zöld mozgalmak, ökológiai szempontból elkötelezett tudósok ezzel összefüggő tiltakozásai, a környezetvédelmi támogatási rendszert kialakító döntési rendszer mechanizmusa és annak civil társadalmi, főképp mozgalmi kritikája.

A rendszerváltás időszakához viszonyítva a modernizáció, a környezetvédelem iparosítása kerül a középpontba, az írások mögött ott sejteni az ipari érdekeket, a csomagolótechnikai vállalkozásokat. Feltűnően sok az ipari fejlődés útját egyengető környezetvédő, vagy zöld-program ismertetés: zöldütemű program, kedvezményes katalizátor akció, termékdíj felhasználási problémák, kultúrált fuvarozás. Az ökológiai szemléletet, mint szélsőséges katasztrófa-elméletet emlegetik – választási propagandától egyáltalán nem mentes – politikusi megfogalmazások – amelyek a piaccgazdaságban csak a különböző vállalkozások „profitéhsége” miatt alakulhat ki.

Természetesen a vízlépcső kérdés slágertéma. Ennek kapcsán kiderül, hogy az ideiglenes vízpótlás kérdésében többnapos ökológiai vita alakult ki. A kormány a hatékonyabb duzzasztásos megoldás mellett érvelt, az ellenzék, elsősorban a FIDESZ szerint viszont ez megkönnyítheti az egész vízlépcső kérdésben egy magyar-szlovák kompromisszum kialakulását, amelyet a zöldek elutasítanak. Bizonyos mértékben kialakult egy ellenzéki-zöld kooperáció.

A választási előkészületek indirekt hatásait sejteni a szigetközi vízpótlás intézményes megoldásaival szemben felállított mozgalmi elképzelésekben, bírálatokban, azokban az átfogó ökológiai jövőképekben, alternatív szakmai és civil szervezetek energiakoncepcióiban, amelyek a nyugati modelltől eltérő lehetőségeket, az ökológiai érdekek erőteljesebb érvényesítésének a szükségességét fogalmazzák meg.

A választási kampány hatása is érzékelhető. Számos írás szól a politikai hatalmi struktúrában bennlévő vagy oda bekerülni törekvő szereplők ökológiai magatartásáról, ide sorolható az is, hogy az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága átfogóan és pozitívan értékelte a négy éves munkáját (kormányparti lapnak számító napilapban), de az is, hogy az (akkor) ellenzékinek számító országos napilapok átfogó vitát kezdeményeznek a fejlődés makrófolyamatainak ökológiai vonatkozásáról, a hivatalos környezetvédelem ökológiai tehetetlenségéről, vagy arról, ahogyan rátelepszik az intézményes környezetvédelem a civil szervezetek környezetvédelmi ünnepére, a Föld Napjára, s használja fel a kormánypártok választási kampánya érdekében. A vizsgált periódusban megszólalnak különböző, főként ellenzéki illetve a hatalomba bekerülni törekvő pártok, ennek keretében olvashatunk például a FIDESZ környezetvédelmi koncepciójáról, a Zöld Alternativa választási kampányáról, a Magyarországi Zöld Párt elképzeléseiről, hogy felkerült az országos listát állító pártok közé,

több ellenzéki párt velük kapcsolatos éles kritikájáról. Az ökológiai szakszerűséget is felhasználó választási kampány is látható, (példa erre, hogy a KDNP józsefvárosi képviselőjelöltje nagyvárosi komplex környezetminősítő rendszer mutat be).

1994-ben a helyi szintű kérdések is inkább átfogó szempontból jelennek meg, így elemzéseket lehet olvasni az önkormányzati környezetvédelem, a települések átfogóbb környezetvédelmi terveiről. Emellett cikkek jelentek meg Budapest és a környékének hulladék gondjairól, az illegális hulladéklerakókról, a gépkocsiforgalom okozta légszennyezésről, a budapesti szemétdíj bevezetéséről és annak kritikájáról.

Az 1997-es vizsgált időperiódusban a 94-es időszakhoz több szempontból is hasonló helyzetet találni. Lényegi változást sem a mondanivaló, sem a tematika tekintetében nem tapasztaltunk. A vízlépcsőkérdés ökológiai vonatkozásai helyett a mindennapos hágai nyilatkozatokat olvashatjuk. Első oldalas környezetvédelmi tudósításként csak a gorlebeni átmeneti atomtetetőbe irányuló nukleáris konvoj izgatta fel a kedélyeket. Castor-manőver alkalmat ad az atomellenes mozgalom bemutatására is, bizonyos ökológiai érvek ismertetése az itthoni atomerőművek elleni áthallásoknak is felfoghatók. A hazai közvéleményt azonban nem rengeti meg sem a hazai atomhulladék elhelyezése, sem a garéi hulladékkal kapcsolatos huzavona.

Mennyiségileg itt is az országos természet-és környezetvédelmi ügyek vezetnek. Ezek között számos esetben a minisztérium, a hatóságok felelősségét, az elért eredményeket mutatják be, szó esik a tartós környezeti károkról, veszélyes hulladékról, az állami felelősségi körbe tartozó szennyezések felszámolásáról.

A vizsgált időszak egyik jellegzetességének tűnik, hogy a település-és a városfejlesztések, infrastrukturális fejlesztésekkel összefüggő helyi és regionális környezeti ügyek 94-hez képest jelentősen megszorodtak, különösképpen februárban, márciusban, míg áprilisban a jövő évi választások mintegy nagyon idő előtti hatásaként a politikusok, pártok és a környezetvédelem kapcsolatáról esik több szó, másképp fogalmazva a választások indirekt hatásait érezni. Ezt mutatja az is, hogy 94-hez képest a környezetpolitikai cikkek száma is gyarapodott.

A sajtóban megjelenő kérdések között a legfontosabbak az új Általános Rendezési Terv ökológiai hatásai, a főváros első környezetvédelmi programja, az új metró építésének konfliktusai, a bevásárlóközpontok ügye, a belváros közlekedési feszültségei, az évente húsz millió tonnányi háztartási szemét, amelynek egyötöde Budapesten termelődik. Ez utóbbi az EU integráció szempontjából merül fel, hiszen részben az új környezetvédelmi törvény, részben az EU szigorú feltételei alapján itt óriási változásokra lesz szükség. (Az EU szerint jelentős mértékben le kell szorítani az újrahasznosíthatatlan hulladék arányát.)

Nagy teret kapnak a környezetvédelmi technológiák ismertetései, elsősorban a hulladékok kezelése és újrafelhasználása. A kommunális hulladékok tárolásának kérdéseiről tudományos szakértők és a KTM illetékes osztályvezetőit nyilatkoztatják. Ugyanakkor valódi társadalmi vita inkább az konkrét égetőmű beruházások kapcsán alakult ki.

Az ökológiai vonatkozásokkal is bíró települési, területfejlesztési problémák megnövekedett számának okaként több hipotézis is állítható. A lakosság életkörülményeit erőteljesen érintő folyamatoknak és azok környezetvédelmi hatásainak sajtóbeli megjelenése a valóságos ökológiai feszültségek bemutatásának az igényét, ezzel összefüggésben választási érdekeket is jelezhet. Ennek azonban ellentmondani látszik, hogy a civil környezetvédelem, vagyis a civil társadalommal, a mozgalmakkal összefüggő írásként száma nem változott a két időszak között. A vizsgált periódus akkor lenne már választási próbakő, ha a civil társadalmat kifejező ökológiai ügyek száma is növekedne. Feltevésünk szerint inkább a közelgő, de még elég távoli választás hatásai az adott ciklushoz kapcsolódó még meglévő hatalmi lehetőségek érzékel-

hetőek inkább. A település, a területfejlesztés problémák összefüggésében egyfajta vagyont újrafelosztása, a területi folyamatok újrastrukturálása zajlik a hatalomban lévő központi és a helyi hatalmi csoportok között.

A különböző periódusok összevetése alapján úgy látszik – ha a bösi vízlépcsővel foglalkozó írásokat nem vesszük figyelembe, – hogy a 90-es évek elejéhez viszonyítva jelentősen csökkent a környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozó cikkek száma. A környezetvédelmi témák a napilapok zöld rovataiba szorultak, a tudósítások színvonala nem sokat változott. Vásárhelyi Mária az elektronikus médiákban végzett vizsgálatok alapján 1993 és 1996 közötti időszakra vonatkozóan ugyanerre a végkövetkeztetésre jutott. Nemcsak csökkent a környezetvédelemmel kapcsolatos közlemények mennyisége, de rövidebb lett a sugárzott műsorok átlagos hosszúsága is. (Vásárhelyi, M. 1997.)

A 94-es és a 97-es periódus összevetése azonban némi elmozdulást mutat, a két periódus között nőtt a környezetvédelmi tárgyú cikkek száma az írott sajtóban. Több írás jelent meg a zöldrovatokban is, bár a komplex kérdéseket vizsgáló elemzések aránya csökkent.

3. A környezetvédelmi sajtó jellegzetességei

3.1. A környezetvédelmi írások nyelvhasználata, hangvétele

A közérthetőség, országos napilapról lévén szó, lényeges szempont lenne, a környezetvédelmi írások nyelve mégis sok kívánnivalót hagy maga után. Az érhetőbb leírásnak nem feltétlenül kéne visszahatnia a tartalomra, a népszerűbb eladásmód nem zárja ki a szakmai nyelvezetet. A cikkek zömének nyelvhasználata azonban kritikátlanul a sajtótájékoztatón elhangzó szakmai zsargontra másolja, idézi. A nyelvhasználat az általános érthetőséget is befolyásolja, mert éppen az ellenkező hatást éri el, a közlemény homályos, pontatlan és félreérthető lesz.

A szakmai tartalom ilyenkor csak imitált, a szakmai kifejezések inkább leplezik, mint feltárják az összefüggéseket és a mondanivalót. Mindez felveti azt a kérdést, hogy a környezetvédelmi újságírásnak szakmai szempontúnak, vagy népszerűsítőnek kell-e inkább lennie? A napilapok belpolitikai rovatai – ezekben a rovatokban jelennek meg a sajtótájékoztatók beszámolóit – sokszor nem eléggé pontosak, hiányzik belőlük mind a környezetvédelem népszerűsítésének érdekeltsége, mind a környezetvédelmi problémák komplexitása miatti szükséges szakértelem. A mélyinterjúkban megkérdezett újságírók általában úgy látják, hogy a sajtóértekezleteket általában nem követi elemzés, a sajtótájékoztatót nem arra használják amire való. Bár mindig van lehetőség arra, hogy bizonyos kérdéseknek utánanézzenek, ehelyett szó szerint leírják a hallottakat, általában úgy, hogy nem is értik, nem látják át. Persze a napilapos kolléga számára „kötelező” megírni az eseményt, hiszen az újságok közötti versengés miatt, ha a többiek lehozzák, így ő hátrányba kerül.

Sokszor azonban éppen a szakszerűség, a szakmai hangvétel és nyelvezet ami hiányzik a tudósításból. A banális megközelítés, a helytelen szóhasználat, a téves csoportosítások és a minden alap nélküli általánosítások rontják a tudósítás hitelét. A legtöbbször ezek a hiányosságok összefüggnek avval a ténnyel, hogy nem történik lényeges, említésre méltó esemény, vagy bármilyen fejlemény egy már folyó ügyben ami kapcsán az esetet újra kéne tárgyalni, nincs újdonság, de valakiknek, hivatalnak, vállalatnak, vagy környezetvédőknek érdeke a hírcsinálás. A hetilapok esetében természetesen egyszerűbb a helyzet. Az újságíró számtalan téma között válogathat, dönthet úgy hogy el sem megy a sajtótájékoztatóra csak elolvassa a napilapokat és utólag tesz fel kérdéseket az ügy minden lényeges szereplőjének. Vele szemben általában nincs olyan elvárás, hogy jelentéktelen sajtótájékoztató alapján írjon cikket.

Ugyanezen elv alapján állnak a zöldrovatok szerkesztői is. Bár a környezetvédelmi szaktudás az egyes lapokban különböző, a rovatok munkatársairól aligha tételezhető fel, hogy nem értik a problémát, nem látják át a helyzetet. A cikkek szóhasználata inkább azért kifogásolható mert bizonyos fogalmakat és kifejezéseket eleve ismertnek tételeznek fel, nem magyaráznak meg. A rovatokban szereplő tudósítások többsége a bennfentes közönség számára íródik, azon elit számára, akik eleve érdeklődnek a környezeti problémák iránt és részletes tájékoztatást igényelnek. Természetesen közvéleménykutatások hiányában nem jelenthető ki kategorikusan, hogy hányan olvassák a napilapok zöld rovatait és hogy melyek ezek a rétegek, de nyilvánvalóan az újságolvasók töredéke képes csak elmélyedni a korábbi információk és alapvető szakmai ismeretekre alapozó írásokban.

Szó sincs arról azonban, hogy ezekben a rovatokban kifejezetten tudományos információk lennének. De még ez nem lenne önmagában baj, hiszen ezek a tudományos igényű ismeretek is kifejthetők népszerűbben. A problémát az jelenti, hogy komplex megközelítéshez szükséges leíró nyelv hiányzik, vagy nem használatos a sajtóban. Olyan nyelvstruktúra amely képes

integrálni a az ökológiai problematika társadalmi és szakmai kérdéseinek a nyilvánosságot érdeklő és a nyilvánosságra tartozó vonatkozásait.

A nyelvezet néha otrombán bántó főleg ha riportot ad közre, vagy interjúpartnert szólít meg, habár ez csak részben róható fel az újságíróknak, mert nem gyomlálta meg kellően az anyagot. Ezek az írásművek általában nem is érik el a céljukat, lejáratják szereplőiket. A rossz szóhasználat, vagy ami nem a szakma nyelve, irritálja a hozzáértő környezetvédőket, vagy a mérsékeltbb irányzatot követő szakembereket is. Feltételezhető, hogyha valaki a nyelvet nem ismeri, akkor a problémakörben sem járatos.

A rétegolvasók elérését megcélzó rovat írói gyakran esnek abba a hibába, hogy az bennfentes olvasót nem tájékoztatják, hanem kiszivároztatják számára az információkat. Anélkül, hogy véleményt mondanának utalnak eseményekre, hallomásokra, figyelembe veszik az olvasónak még az állampárt időszakában kialakult „sorok közötti olvasási” képességét. Hogy a rejtett célzásokra a rovatok állami támogatása, vagy esetleg a környezetvédelmi rovat és a lap egészének hangvétele közötti különbség miatt van-e szükség, vagy pedig az állampárt újságírás maradványa a rendelkezésre álló információk alapján nem lehet eldönteni.

3.2. A környezetvédelmi sajtó szemlélete

A környezetvédelmi sajtó szemlélete többé-kevésbé egységes felfogás, amelynek jellegzetességei, stílusa, hangvétele és szemlélete az egyes lapokban hasonló vonásokat mutat. A szemléletet inkább az határozza meg, hogy döntően milyen szempontú a vizsgálódás és főleg, hogy a politikai vagy más rovatban kerül-e megjelenésre az írás.

Még nagyobbnak látszik ez az egység, ha a környezetvédelmi sajtón nem az ökológiai, vagy a környezetvédelemről szóló írások összességét értjük, hanem csak a zöld oldalakon megjelenő és az elkötelezettséget általában nyíltan vállaló írásokét. Ez az egységesség egyben kritikátlanságot is takar, mivel nem a környezetvédelmen belüli áramlatok csapnak össze egymással, hanem az általában vett és néha sematikusán értelmezett környezeti szemlélet, a hagyományos paradigmával. Sőt a szerzők ennek a szellemiségnek a létjogosultságát néha annyira természetesnek veszik, hogy feleslegesnek érzik kifejteni érveiket.

A zöldróvatokban megjelenő írásokban felfedezhető a sematikusán értelmezett környezet-szemlélet is. A zöldróvatok ugyanis nem a hosszú távú folyamatok szempontjából fontos eseményeket tárgyalják, hanem az esetek többségében bizonyos környezetvédelmi szakkérdéseknek adnak nagyobb nyilvánosságot, részletesebb elemzési lehetőséget. A szemlélet materiálisabb, vagy idealizáltabb, a lap irányvonalától, politikai irányultságától, vagy a szerkesztők felfogásától függően.

A rovatokon kívül megjelenő írásokra, amelyeket általában nem a környezetvédő újságírók írnak, hanem a lapok bel, vagy külpolitikai munkatársai, az egyenlő távolságtartás, a kiegyensúlyozott, vagy semleges ítéletalkotásra való törekvés jellemző. Ezek a tudósítások, hírek, vagy beszámolók, amelyek azonosíthatók a lap politikai nézeteivel, legfeljebb annyiban hasonlítanak egymásra, hogy hiányzik belőlük a probléma feltárására való készség és legtöbbször az ehhez szükséges szakmai ismeretanyag is.

Ezekből a környezetvédelmi beszámolókból többnyire teljesen hiányzik az ökológiai problematikának a jelenlegi paradigmával való szembeállítás. Néha még az sem derül ki, hogy valóban ökológiai konfliktusról van-e szó. Gyakoriak az „objektív tájékoztatásra törekvő”, a lakossági mozgalmakat, a környezetvédő csoportok véleményét hiányosan ismertető és lejárató tudósítások.

A harmadik csoportot az „újságon kívüliség” meghatározás jellemzi. Ezeket a cikkeket nem hivatásos újságírók írják, publicisztikák, esszék formájában jelennek meg a lapok kulturális, hétfői mellékleteiben, vagy a vélemény rovatokban. Ezekben a cikkeken található leginkább az ökológiai szemlélet direkt, vagy indirekt kifejtésére való törekvés, a társadalmi konfliktusok hátterének feltárása, az ökológiai problematika általánosításának igénye és filozófiai szintű kezelése.

A zöldrövatok és a mellékletek egyaránt közölnek közvetlenül a mozgalmak képviselőitől származó, vagy kis példányszámú zöld sajtóban megjelent írásokat. Hangsúlyos és meghatározó szemléletről elsősorban ezekben a rovatokban megjelenő művek esetében beszélhetünk, tehát megállapításaink is ezekre az írásokra vonatkoznak, hangsúlyozzuk azonban, hogy egyáltalán nem biztos, hogy az olvasók zöme is ezek alapján formál véleményt.

3.2.1. A pénzügyi és gazdasági szemléletű tudósítások

A pénzügyi és gazdasági tudósítások elsősorban a szaklapokban Világgazdaság, Napi Világgazdaság, Heti Világgazdaság és a napilapok gazdasági rovataiban jelennek meg. A környezetvédelem finanszírozási kérdései kerülnek napirendre bennük, a támogatások rendszere, az állami és önkormányzatok költségvetési vállalásai, a vállalati érdekeltség, a privatizációs anomáliák, az újrahaznosítás megtérülése, a termékdíjak, betétdíjak, ártámogatások és adók pénzügyi labirintusa, a spekulációk, a kárpótlások, a segélyprogramok felhasználása a nemzetközi egyezmények betartásából eredő anyagi kötelezettségek, a hulladékgyűjtési, közlekedési és energetikai koncepciók, zöld, vagy zöldnek feltüntetett variációi, valamint a környezetbarát termékek piaci viszonyai.

Nem az a probléma, hogy az elemzések ilyen kérdésekkel is foglalkoznak, hanem inkább az, hogy javarészt azt szeretné elhíttetni, a környezetvédelem kizárólagosan pénzügyi kérdés. Vagyis, hogy a források és a befektetések a mai finanszírozási gyakorlat szerint is megtérülnek, illetve azon sajnálkoznak, hogy bár racionális lenne mégsem ez történik.

Ráadásul ez a tételszerű, vagy számszerűsíthető környezetvédelem, bár ágazati, nemzeti, regionális, lokális, sőt néha globális adatokkal dolgozik, de mivel nincsenek összehasonlítható értékek, az olvasó viszonyítási alap nélkül marad, képtelen bármilyen ésszerű következtetést levonni. Legtöbbször ugyan léteznek ilyen adatok, de az újságíró a sajtótájékoztatóon nem kérdez rá a legegyszerűbb összefüggésekre sem.

3.2.2. A technológiai szemléletű környezetvédelem

Az adatok összehasonlításának hiánya jellemző a technikai típusú információkra is, a technológiai környezetvédelemre. Ezek az írások a szaklapokon kívül a zöldrövatok meglehetősen nehezen emészthető – egy szűk olvasórétegen kívül alig olvasott – darabjai. Valószínűleg annak lehetünk tanúi, hogy a környezetvédelmi ipar kiterjedőben van, és mint minden gazdasági vállalkozás igyekszik megtalálni a neki legjobban megfelelő reklámlehetőséget. Az ilyen típusú cikkek forrásai a környezetvédelemben érdekelt szaktárcák és vállalatok sajtótájékoztatói. Mivel a környezetvédelmi rovatok többnyire a Környezetvédelmi Minisztérium közvetlen támogatását élvezik, a lapok rovatvezetői kötelességüknek érzik leközölni a reklámozó információkat is. Ezek az írások elkötelezettek a fenntartható fejlődés iránt és azt sugallják, hogy a környezetbarát technológia a fenntartható fejlődés alapja, a globális ökológiai problémák kizárólagos megoldási módszere.

A technológiai eljárások sokrétűek és általában a hulladékégetési, megsemmisítési, energiaracionalizálási, víz, talaj és levegőtisztasági eljárásokra terjednek ki, és a cégek úgy igyekeznek feltüntetni és elfogadtatni a fejlesztéseiket, mint a világ ökológiai problémái megoldásához való hozzájárulást.

A veszélyes technológiák elleni tiltakozások általában az újságok elsőoldalas szenzációi, feltéve ha külföldi esetekről van szó. A hazai vállalatoknak az itteni zöldek által kifogásolt tevékenysége – egyrészt nem szenzáció – általában kiegyenlített érvrendszerként jelenik meg, mivel a semleges belpolitikai híradások a háttér feltárására, vagy következtetések levonására általában nem vállalkoznak. Legtöbbször beérik avval, hogy a minisztériumok, a környezetvédők és a vállalat egyoldalú sajtónyilatkozatait leközljék.

3.2.3. A jogi szemléletű tudósítások

A jogi tudósítások a természet és környezetvédelmi törvények születéséről, a bírságokról, a beruházások engedélyezési eljárásainak és felülvizsgálatainak, bírósági pereinek lefolytatásáról, nemzetközi egyezmények feltételeinek biztosításáról szólnak. Viszonylag nagy teret kapnak az EU csatlakozás utáni jogi helyzetre vonatkozó kilátások és az egyezmények megvalósíthatóságának lehetőségei. Különösen sok törvénytervezet-előzetes kerül a lapokba, a különböző belpolitikai, környezetvédelmi rovatokba. Nagy helyet foglal el a szabályozási rendszerek, elsősorban a minisztériumi intézkedések, és előírások sajtóbeli szellőztetése, annak bizonyítékaként, hogy a „hivatal dolgozik”. Ide tartoznak a különböző pártprogram ismertetések, és az önkormányzatok területfejlesztési programjai. Nagyon sok cikk foglalkozik a természetvédelmi területek létrehozási feltételeivel, a törvényi szabályozók és a gazdasági érdekelttség ellentmondásainak jogi vetületével, a törvényekkel való visszaéléssel, a szabályok kijátszásával. A szabályozókra, a törvényekre való hivatkozás esetében is találkozni avval az egyoldalú véleménnyel, hogy a jogi rendezés, a környezetvédelmi törvények az ökológiai kérdések megoldásának kulcsát jelentik. A jogi megoldásokra alapító írásként különös fontosságot tulajdonítanak a szervezeti rendszerek felépítésének az irányítás törvényes kereteinek és általában igyekeznek eljelentékteleníteni a magánkezdeményezéseket, a társadalmi tiltakozásokat, a civil mozgalmakat. A hangsúlyt a jogszabályok kijátszására, a környezetvédelmi törvényeknek más törvényekkel való összeegyeztetlenségére, a privatizáció káros környezeti következményeire helyezik. A környezetvédelmi hatóság, a törvényes felügyelet, a fontosságánál nagyobb szerepet kap a sajtóban és ezek a hírek és tudósítások kizárólag a hatósági sajtóértekezletek kibocsátott nyilatkozatain alapulnak.

Mind a technikai, mind a pénzügyi és a jogi problémákra kihegyezett tudósítások és tájékoztatók esetében nyílt vagy burkolt utalás történik a fejlettségre, a nyugat-európai viszonyokra, a nyugati normatívák átvételének hiányára, mint a környezeti probléma legfőbb okára. Sajnálatos, hogy ez a felfogás, szinte független a probléma jellegétől, vagy a speciális kelet-európai társadalmi, politikai környezettől. Ezek az utalások még az ökológiai kérdések iránt érzékeny olvasókat is passzivitásra készítik, mert azt sugallják, hogy nincs értelme részt venniük, a környezet jobbításában, mert a fejlődés kizárólag a gazdasági, politikai és törvénykezési viszonyok kérdése.

3.2.4. A „pozitív” környezetszemlélet és az EU

Az EU problematika inkább felülről irányított megkerülhetetlen elemként kerül be a zöld újságírásba.

Az EU problematika kérdését az újságírók általában erőltetettnek érzik, úgy vélik a magyar újságírásban nem a fogyasztás mérsékléséről kell beszélni, a magyar viszonyok még nem alkalmasak erre, amikor még a nálunk fejlettebb országokban sem fogadják egyértelműen a kérdést. Az EU környezetvédelmi problémáinak nagy része különben is érdekvédelmi kérdés. A cikkek azt a látszatot keltik, hogy ők ott szabályozottan megoldották a kérdést, a vizek ennyi és ennyi százaléka tisztított, a hulladékkal normálisan bánnak.

Az újságírás amely pozitívumok kiragadására törekszik, – hogy elhiggyük hogy jól mennek a szelektív hulladékgyűjtési programok, de nem emlékeztet arra, hogy ha nem korlátozzák az iszonyatos mértékű hulladéktermelést, – feledtetni akarja, hogy a kérdés nincs megoldva. Az ipari csoportoknak lehet az érdeke, hogy nyersanyag másodlagos feldolgozásával foglalkozzanak, de ez csak egy kis része a problémakörnek. A „pozitív” környezetszemlélet általában technokrata megközelítésű cikkek sajátja, és a szándék nem kétséges, célja az aktuálpolitikai feladatok, a csatlakozások, a modernizáció előkészítése.

A környezetvédelmi optimizmus jóleső igényeket elégít ki. Mindazonáltal érzékelhetően a vélemény az, hogy az egész integrációs kérdés borzalmasan túllihegett és egyoldalú. A dolog úgy vetődik fel mint valamiféle nemzeti érdek amiben az összes párt egyetért és bárki aki ellene beszél a nemzeti érdekeket sérti, és ellenség az aki nem érti meg, hogy mi a haza érdeke. Sokan a csatlakozást misztifikálnak tartják, úgy vélik, hogy addig nem kéne a jogszabályokról beszélni, amíg nem tudjuk pontosan, hogy milyen lesz itt az élet és mit kell ezért áldozni.

Az az érzet keletkezik, hogy a környezetvédelmi rovatok tulajdonképpen az EU-ra való felkészülés jegyében íródnak. Az európai uniós tagság környezetvédelmi konzekvenciáit azonban csak a már említett jogi vagy technikai szempontból elemzik ezek a tudósítások. A tagsággal kapcsolatos egyéb nehézségek, várható társadalmi vagy ökológiai konfliktusok soha nem kerülnek szóba.

3.3. Politikai aktualitás – ökológiai ideológiák

Környezetvédelmi kérdés, vagy egy kérdés ökológiai szempontú vizsgálata nagyon ritkán kerül az első oldalra. Ha igen akkor annak fontos bel és külpolitikai tartalma van. A megvizsgált anyag jórésze, 532 írásból mintegy 122, tehát a cikkek csaknem 25%-a foglalkozott például a bős-nagymarosi vízlépcsővel.

A vízlépcsőn kívül azonban, csak olyan események kerültek az első oldalra amelyek külföldön is szenzációnak számítottak, mint a gorlebeni atomhulladék szállítás elleni tiltakozás, vagy olyan magyarok, amelyeknek külpolitikai vonzatuk volt, mint a paksi atomhulladékra vonatkozó orosz megállapodás (vagy korábban a mohi erőmű elleni tiltakozás) és a Csernobil utóéletéről szóló beszámolók. Számításba véve, hogy az írott sajtót olvasók nagy része – hacsak külön nem érdeklődik a környezetvédelmi kérdések iránt – csak a bel és külpolitikai oldalakból lesz informálva a lényegesnek nyilvánítható környezeti kérdésekről, csak az eseményekről lesz tájékozott háttérinformációt nem kap. A beszámolók nem ökológiai, hanem elsősorban aktuálpolitikai szempontúak. Ez vonatkozik arra az esetre is, ha az eseményekkel egyidőben háttéranyagok is megjelennek az aktuális kérdésekről.

A zöld oldalak viszont képtelenek követni az aktuális eseményeket, hiszen anyagaikat a megjelenés előtt hetekkel előbb lezárják, ritkán térnek vissza a korábbi esetekre. Az itt közölt szemlék eleve lemondanak az aktuális események ökológiai hátterének feldolgozásáról, olyan szakmai vélemények megszólaltatásáról, nézőpontok megismertetéséről, amelyek az események és problémák részleteire koncentrálnának.

A környezetvédelmi rovat alig foglalkozik a környezeti problematika társadalmi vonatkozásaival, az ökológiai ideológiákkal, a zöldmozgalom belső viszonyaival, a hatalmi és döntési pozíciókkal. Nem kerülnek szóba azok az ellentmondások sem, amelyek az ipari, fogyasztói társadalom és az ökológiai felfogás között feszülnek, így az olvasó, aki ugyan a politikai rovatokban találkozik a problémával, a száraz tudósításon kívül nem kap egyebet.

Rendkívüli ellentmondást jelent az is, hogy a zöld rovatokban, vagy más szakrovatban közölt ökológiai kérdésfeltevés az újság többi cikkében még utalásszerűen sem fordul elő. A politikai és gazdasági szempontból koherensen szerkesztett médiából szinte „kilógnak” a kényszeredetten ráaggatott környezetcentrikus válaszok és megfogalmazások. Az ellentmondás olyan nyilvánvaló, hogy az olvasónak szinte kételkednie kell a környezeti információ hitelességében és a közlés komolyságában. Azt a kifogást lehetne ez ellen vetni, hogy a bélyegyűjtők, vagy a sporthorgászok se kapjanak speciális rovatokat, építsék be a szemléletüket a politikának fenntartott oldalakba. Csakhogy míg az előbbieket hobbytevékenység kategóriájába sorolhatók, az ökológia kevésbé függetleníthető a gazdasági, politikai és szociális kérdésektől, és nem határozható meg csupán szakterületként, leválasztva az élet egyéb területeiről. Ha nem fogadjuk el ezt a megállapítást, akkor tagadnunk kéne az ökológiai kérdések mindenki számára lényeges társadalmi fontosságát is.

A folyóiratok és hetilapok kiegyensúlyozottabbak. A gazdasági jellegű lapok esetében a környezetvédelmi cikkekben sem jelenik meg ökológiai szemlélet, a társadalompolitikai orgánumok szemlélete általában környezetcentrikusabb, de megpróbálnak megszabadulni a szakmai vonásoktól. A társadalmi kérdések megítélése bizonytalan, mert a napilapok amelyek egyfelől a környezetvédőket hőzöngőknek, szélsőségeseknek, az általuk megfogalmazott alternatív elveket abszurdításoknak, a jogrend megbontásának tüntetik fel. Másfelől viszont néha egyes interjúkban kritikátlanul tág teret adnak bármilyen környezetvédői megnyilatkozásnak, és mivel ezeket a riportokat nem a környezetvédelmi szakriporterek, hanem a politikai újságírók készítik, nem kell takargatniuk ambivalenciájuk semlegességnek ható hangsúlyozását. Ugyanakkor mintha ez a távolságtartás nem igazán vonatkozna a hivatalos szakma – például az atom-energiaipar képviselőivel készített interjúkra.

3.4. Az írásmű mint reklámtevékenység

„Az környezetvédelmi információk 99%-a legalábbis globális ügyekben nem új. Részdolgozatokban mondhat újat az újságíró, de másban nem. Ebből következik, hogy sok az ismétlődő információ. Legfeljebb a tények csoportosítása más.” A megállapítást megfogalmazó újságíró azt is elismeri, hogy nem tudunk újat mondani, már nem tudnak rácsodálkozni a dolgokra, de az újságíró dolga mégiscsak az, hogy újat mondjon a környezetügyről. A megjelent írások jelentős részénél tapasztalható, hogy nem környezeti információk, hanem reklámtevékenység részei. Bár semmi nem történik olyan sajtótájékoztatót rendeznek mintha valami történt volna. Ez egyfajta ingyen reklám lehetőség. Van olyan felfogás, hogy a környezetvédelem kérdése még nem annyira fajsúlyos, hogy politikai kérdéssé váljon és a magyar környezetvédelmi újságírásra nem jellemző a pártpolitika jelenléte, legfeljebb a burkolt formában, vagy a választások előtti periódusokban. Egyes kényesnek látszó kérdések viszont át vannak politizálva. Munkamegosztás alakult ki, az ellenzéki sajtó „feltár” a kormánypárti sajtó pedig inkább azt hangoztatja, hogy „történnek megoldások”. A politikai reklámtevékenység a politikusok által adott és felkért interjúk alapján és a már említett sajtótájékoztatók révén folyik.

Nem lebecsülendő ma már az a kereskedelmi reklámtevékenység sem amely az újságírás révén folyik a sajtóban. A sajtótájékoztató ingyen reklám lehetőség. A Tetrapack, a hulladékkezelési technológiákat gyártó vállalatok, a különböző környezetbarát technológiákat kidol-

gozó vállalkozások a napi és hetilapok környezetvédelmi tudósításain keresztül reklámozzák – néha környezeti szempontból meglehetősen kifogásolható – ipari tevékenységüket. A cégnek elegendő egyetlen sajtótájékoztatót meghirdetnie és az újságírók többsége „vevő” a témára. A probléma az, hogy az újságíró nem képes különbséget tenni a technikai újítás és a környezetvédelmi szempontból fontos információ között, az is előfordul, hogy az írás például a multinacionális vállalat által elrendelt környezetvédelmi intézkedés révén – tulajdonképpen a céget reklámozza.

A reklámtevékenység alig burkoltan a fenntartható fejlődésre hivatkozik és szinte szuggerrálja az olvasónak a fenntartható fogyasztási modelleket amelyeket a fejlett országoktól kell átvennünk.

Az úgynevezett zöld oldalak többségükben a KTM által finanszírozottak. Zöld Oldalakat a Környezetvédelmi Alapból finanszírozzák. A KTM volt kabinetfőnöke szerint ez a támogatási rendszer a rendszerváltás után elengedhetetlennek bizonyult, mert a lapok nem támogatták a környezetvédelmi újságírást, az elektronikus média anyagiak hiányában törölte a környezetvédelmi műsorokat. Ez volt az egyetlen lehetőség arra, hogy a környezetvédelmi problémát a felszínen tartsák. A környezetvédelmi minisztérium tájékoztatási politikát folytatott amelynek olyan megvalósítandó programpontjai voltak, mint a „környezetvédelmi tudatosodás fejlesztése”, vagy a „környezetvédelem társadalmisítása”. A minisztérium finanszírozási politikájának romboló és káros hatásai megmutatkoznak az intézmény és a rovatok közötti függőségi rendszer kialakulásában. Az írásokban többnyire felismerhető a támogatás, a tematikus műsorokban mikrofonállványnak használják a rovatot, és beszélgetnek egy KTM-es hivatalnokot, vagy politikust. Jellemző az is, hogy a KTM koncepció elhangzik, de mellette a bíráló. Vagy nem teszik bele, vagy letompítják.

A ráhatás néha egészen burkolt. A hivatal nagy tömegű érdektelen információval bombázza a műsorkészítőket és a nagy mennyiségből várhatóan valami egyszer csak megjelenik. Szó sincs azonban közvetlen nyomásgyakorlásról, az illetékes ma már nem telefonál le a műsorkészítőre, hogy miért nem viszonzza a támogatást. Az egyik műsorszerkesztő a mélyinterjúban elmondta, hogy mivel érzi, hogy elvárják tőle, hogy teljesítsen, amivel azonosulni tud azt igyekszik a támogatás fejében leadni. Ez nem tudatos tevékenység hanem automatikus reflexként működik.

A mindenkori kormányzati propaganda igyekszik sikerként bemutatni a saját tevékenységét.

3.5. Az újságíró a hatalom, és a civil társadalom

A környezetvédelmi kérdésekről szóló tudósításokban leggyakrabban a hivatalos helyről származó információk szerepelnek. Ez a kialakult helyzet megkérdőjelezhető hiszen a környezetvédelem társadalmi probléma, elsősorban azért mert kezelése nem csupán állami feladat, és semmiképp sem tartozik egyetlen hivatal hatáskörébe. Másfelől viszont akár helyi, akár országos, vagy nemzetközi ügyekről van szó a környezetvédelmi konfliktus a sajtóban, a politikai hatalom és a társadalom közötti konfliktusként jelentkezik. Általános elfogadott, hogy a hatalom felelős a kialakult helyzetért és a hatalom tud változtatni rajta. A hivatalos információknak egyedül a hatalom van a birtokában és a hivatalos intézmények szolgáltatnak hivatalos adatokat. Az legtöbb újságíró úgy gondolja, vagy legalábbis azt hirdeti nem áll sem a politikai hatalom, sem a környezetvédelmi mozgalmak, a lakossági tiltakozások oldalán, hanem köztes tevékenységet folytat, semleges és elfogulatlan információt tesz közzé.

Az információk zöme viszont hivatalos közegből származik. A tájékoztatók többségét a minisztériumok, hivatalos szervek tartják, csak ezek a szervezetek képesek nagy tömegű professzionális módon szerkesztett kiadványt közzétenni. A költségvetési szervek képesek finanszírozni a környezetvédelmi tanulmányokat, támogatni a technológiai újításokat. A javaslatok, törvénytervezetek megalkotása, beruházások megindítása, vagyis minden olyan tevékenység amely környezetvédelmi szempontból hírértékű a politikai hatalom befolyása alatt áll.

A hivatal szakembereket foglalkoztat, akik szakszerű információt képesek szolgáltatni. Az úgynevezett elfogulatlan újságírói szerep, amely arra apellál, hogy megkérdezi a másik felet is nem mindig képes kiegyenlíteni a fajsúlybeli különbségeket. Másrészt kisebb nyomatékkal ugyan, de az is szerepet játszik, hogy kormánypárti vagy ellenzéki újságról van – e szó. Az újságíró számára mindenképpen kényelmesebb elfogadni a jól kidolgozott és tetszetős megjelenésű, sok adattal alátámasztott és neves szakértők nevével fémjelzett tájékoztatást, amely ráadásul minden időben korlátlan mennyiségben áll a rendelkezésére.

A környezetvédelem a rendszerváltás romantikus ideológiájaként került a médiába elsősorban a mozgalmak, pontosabban a Duna-mozgalom révén. A mai újságírás azonban már kevesebbet merít a zöldektől. Ennek részben az is oka, hogy a környezetvédelmi mozgalmak véleménye sem független, hiszen bár támogatásban részesülnek önfenntartásukért meg kell küzdeniük, tevékenységük hír formájában való megjelentetése alapvető érdekük. Az újságírók többsége fenntartással fogadja a zöldektől eredő információkat, úgy véli tárgyilagosabb, objektívabb, és szakszerűbb véleményeket kap a kormányzati oldalról. A legtöbb esetben marad a vélemények „ütköztetése” ez a semmire nem jó formálisan demokratikus megoldás, amelyben a média szereplője nem nyilvánít véleményt. Az egyik hetilap újságírója a vele készített mélyinterjúban kijelentette: „Ma már nem tekintem orákulumnak a mozgalmakat. – Persze lehet olyan idea is amelyet a mozgalmak nem követnek, de te fenntartasz. – A cikkbeli véleményem nem lehet a magánvéleményem. Olyan kérdésekben kell velük beszélnünk amelyben nemcsak magánvéleményük, de szakértelmük is van. Ők azok akik más nézőpontból is foglalkoznak azzal az üggyel.”

Ez a felfogás egyáltalán nem általános. A zöld oldalakon egyformán találkozni elfogult mozgalmi véleményekkel, amelyek „kilógnak” az újság egyébként konzervatívabb szemléletű ars poeticájából, de vannak olyan tudósítások is amelyek a hivatalos vélemények mellett némi éllel, vagyis lejárata céljából közlik a mozgalom álláspontját.

Az újságírók sok olyan kérdéssel is foglalkoznak, ahol nincs körvonalazható mozgalom, nincsenek képviselők, vagy egyöntetű vélemény. A lakossági tiltakozás cseppfolyós mozgalom a megkérdezettek nem reprezentálják a tiltakozó akciót, vagy nem tudják megfogalmazni céljait és elveit, jól manipulálhatók.

Az elfogulatlan újságírásra törekvő szerkesztők igyekeznek olyan módszereket alkalmazni amelyből kiderül az értékítéletük, de finom megkülönböztetésekkel lehet operálni. A vélemény vagy a zárómondatból, vagy a riportalany leírásából, a megszólaltatás hosszából derül ki. Minél nyersebb és durvább ez a burkolt állásfoglalás annál kisebb a tudósítás hitele.

Vannak akik elvi okokból nem állnak a tiltakozó lakosság oldalára, állítva, hogy nagyon kényelmes dolog a tiltakozók mellé állni. Más szempontból viszont az a nehéz, hogyha az újságíró vállalkozik a lakossági szempontok kifejtésére, hiszen a lakosság tiltakozik mert nem akar forgalmat, nem akar lerakót, vagy égetőt, de ebben is van szakmai oldal, csak éppen nincs olyan reprezentatív képviselő aki hitelesen meg tudná fogalmazni. Kényelmesebb lenne elmenni a KHVM-be, vagy a Fővároshoz és meghallgatni, hogy minek tiltakoznak a gödöllőiek, hiszen számtalanszor egyeztettek velük, a forgalomnak valahol át kell mennie. Holott nem erről van szó, hanem arról, hogy a hivatalok direkt letompítják a környezeti hatástanulmányokat, hogy nem veszik figyelembe a pályadíjak hatását. Az újságíró feladata tehát, hogy utánaéppen, hogy mit mond a hatásvizsgálat, a környezetvédelmi felügyelőség.

3.6. Az ökológiai újságírás célja

Az ökológiai újságírásnak olyan szemléletűnek kéne lennie, amiben a hosszú távú folyamatok szempontjából fontos események kapnak elsőbbséget, tartja az idealista szemlélet. Az újságíró óhatatlanul is ökológiai tudatot formál, szemléletet terjeszt. Vagyis a probléma feltárásának – hogy a jelenleg uralkodó paradigmán túllásson – szélesebb rálátásának kell lennie, hiszen a jelenlegi felfogás a gazdasági fejlődés érdekkörében gondolkodik, határait az integrációs csatlakozások határozzák meg. Az újságírónak tehát igenis szelektálnia kell, hogy a három érdekelt közül azoknak az érdekét helyezze előtérbe akik a hosszú távú folyamatok feltételeit kielégítik. Az újfajta szemlélet mellett nyitottságra és toleranciára van szükség, hogy a tájékoztatás objektivitásának eleget tehesen.

A materialista szemlélet szerint a zöld gondolkodás létezik ugyan, de figyelembe kell venni azt a politikai gazdasági környezetet amiben élünk és azt, hogy a az olvasók sem zöld gondolkodásúak. A zöldek által elképzelt közigazgatási, alternatív energiatermelési rendszerek, az ökofalvak és életmódok érdekes kuriózumok, amelyekről be kell számolni, de amelyek realitásának esélyét nem szabad eltitkolni. A zöld újságírónak egyben nem szabad különböznie a más területen dolgozó kollégáitól nem elfogultnak, vagy objektívnek kell lenni, hanem szakértőnek. A zöld csoportoknak csak annyiban van elsőbbségük, hogy ők azok akik más szempontból fogalmazzák meg dolgokat, de csak akkor számíthatnak az újságíró támogatására, ha szakszerűen képesek alátámasztani nézeteiket, ha a gondolataik eladhatóak.

Nagy kérdés, hogy valóban ökológiai konfliktusról van-e szó, vagy képletszerűen meg nem határozható konfliktusról, sokszor leírhatatlan társadalmi, szakmai, politikai konfliktusról.

Az újságírók között sokan kétlik, hogy egyáltalán el kell-e jutniuk ezeknek a cikkeknek a ökológiai gondolkodás szintjéig, nem elegendő-e, ha csupán feltárják az események hátterét, vagy sokszor csupán megkísérik kibogozni az összekuszálódott szálakat. Ha az írás túlmutat a közvetlen problémán, ha nincs is közvetlen megoldás, a bepillantást enged a konfliktushelyzetbe, akkor az már gondolkodtat. Kevesen hiszik, hogy az embereket újságcikkkel mozgósítani lehet, vagy kellene, vagy hogy fel lehet olyan politikai programot építeni amely az „ökológiai tudatosságot” megalapozza, a társadalom „ökológiai tudatát” fejleszti. A „mindkét lábbal a földön álló” újságírók ha tehetik elkerülik a „fenntartható fejlődés” fogalmát és a gazdasági növekedésről folytatott diskurzust. A „vissza természetbe” elmélete és a „zöld-köznapi praktikákban” leírt gyakorlati módszerek szerintük eladhatatlan elméletek. Egy olyan országban ahol hárommillió szegény él nem lehet a növekedésről lemondani és nem lehet aktualitásként foglalkozni vele, mert ez nagymértékben távol esne a közvélekedéstől.

Nehéz lenne megmondani, hogy a magyar sajtóban hányan tartoznak az egyik vagy a másik irányzathoz. Az sem mutatható ki, hogy az idealisták az úgynevezett „környezetvédelmi mozgalomból jött” csoporthoz tartoznának, míg a reális irányzat hívei az etikai elvek iránt érzéketlen fiatalabb generáció tagjai lennének. Ami biztosnak látszik, a rendszerváltozás óta csökkent a globális problémák iránt fogékony szemlélet terjesztőinek száma. A legtöbben abba a kompromisszumba is belemennének, ha a magyar aktualitásokkal együtt jelennének meg ezek a globális problémák, hiszen az elsivatagosodás és az ózonlyuk és erdőpusztulás nem vált ki hazai érdeklődést, pedig mindenképp megvan a hazai vonatkozása. Izgalmasabb és reálisabb is ha megpróbáljuk megtalálni a kapcsolódást a hazai kérdésekkel.

Kérdés, hogy az környezetvédelmi cikkek elég érdekesek és olvashatóak ahhoz, hogy közérdeklődésre tartanak számot? Egyes esetekben, ha aktuális kérdésekről van szó, mint például a garéi hulladék ügye, vagy a vízlépcső körüli politikai csatározás, a cikkek a lapok első oldalain jelennek meg. A legtöbbször azonban nincs esemény, legfeljebb parlamenti inter-

pelláció nyomán, vagy a minisztériumi, és a zöldmozgalmak sajtótájékoztatói révén kreálható egy-egy akut probléma újraértékelése, esetleg újraértelmezése. A politika aktualitás hiányát ebben az esetben csak a probléma átfogó elemzése és feltárása tudná feledtetni, ez a fajta újságírás azonban nagyon munka és időigényes ezért csak kevesen élnek fel. A tényfeltárásnak egyes esetekben határt szab, hogy az újságíró csak közvetít, nem azonosul a problémával, vagy hiányzik az ehhez szükséges átlátóképesség. Az apolitikus felfogást sokszor maga szerkesztő követeli meg, illetve a rovat vélt feladatkörét meghaladó tartalmú írásokat eltanácsolják.

4. A sajtó által közvetített ökológiai problémák makrómeghatározottságai

4.1. A környezetvédelem helyzete

A sajtó meghatározott társadalmi, gazdasági környezetben, és érdekhálózatban fejt ki a vizsgált szerepet, s ez a társadalmi, gazdasági környezet és érdekhálózat nemcsak a sajtó szerepet kondicionálja, hanem a környezetvédelmet is. A környezetvédelem és a sajtó ökológiai tudatformáló szerepe is szorosan összefüggnek. S noha a környezetvédelem meghatározottsága nem ennek a tanulmánynak a tárgya, a sajtó lehetőségeinek értelmezéséhez röviden utalni kell a környezetvédelem fő összefüggéseire.

A környezetszociológiai kutatások eredményei szerint a nyolcvanas évek második felének az érdekviszonyai a környezeti problémák társadalmi manifesztációját igényelték. A természeti környezeti problémák a rendszerváltás folyamatában felhasználhatóak voltak. A polgári átalakulás mai körülményei, az átalakuláshoz kapcsolódó makrófolyamatok, társadalmi, és hatalmi csoportérdekek a természeti környezet valamint az ökológiai károk kezelésére hivatott környezetvédelem visszaszorított helyzetét feltételezik. A piaci társadalom, az új hatalmi struktúra kiépítése könnyebb az ökológiai erők, vagyis a természet és az annak védelmében érdekelt társadalmi csoportok periférikus helyzete alapján.

Az ökológiai problematika, a környezetvédelmi mozgalmak rendszerváltásban játszott szerepe miatt jóllehet sokan vélték, hogy a kiépülő polgári berendezkedésben a környezetvédelem és az abban érdekelt társadalmi csoportok átfogó hatalmi lehetőségeket kapnak. Az ökológiai érdekek érvényesítésének a szempontjából a rendszerváltás azonban a várakozásoktól eltérően alakult.

A *politikai hatalmi struktúrából* részint kimaradtak a környezetvédelemben érdekelt társadalmi erők. s akik bekerültek, periférikus helyzetbe jutottak, többek között azok a mozgalmárok is akik vállalták a politikai hatalmi rendszerben a szervezeti részvételt. A politikai hatalmi struktúra érdekviszonyainak megfelelően alakult az *állami környezetvédelem* erőpozíciója. A kormányzaton belüli (történetileg is) hátrányos helyzetű ágazat az új politikai rendszerben sem erősödött meg.

A politikai rendszerváltást követően reálisnak tűnt, hogy a *helyi hatalom*, az önkormányzatok vállalják a lakossági csoportok környezeti érdekeit, szövetségre lépnek a lakossági csoportokkal, a mozgalmakkal. s fellépnek a szennyező vállalatok ellen. A tények szerint azonban az önkormányzatok a rövid távú és főleg gazdasági érdekeiket helyezik előtérbe, a hosszú távú, közte az ökológiai érdekeikkel szemben. A kialakult helyzet fő oka, hogy az önkormányzatok anyagi lehetőségei igen korlátozottak. A forráshiány miatt újabb függések alakulnak ki az önkormányzatok és a szennyező vállalatok között.

A kutatási tapasztalatok szerint a gazdasági függőségek, a politikai érdekek által tagolt önkormányzatoknak csak akkor érdekük a mozgalmakkal, a lakossági csoportokkal környezeti ügyekben szövetkezni, ha egyéb hatalmi érdekeik is ezt kívánják.

A környezetvédelem mai visszaszorított helyzetét a politikai hatalmi rendszer és a civil társadalom közötti függőségi viszony is magyarázza. A magyar történeti fejlődés során mindig túlsúlyos politikai hatalmi rendszer a még mindig gyenge és kialakulatlan civil társadalomra továbbra is képes rákényszeríteni saját ökológiai érdekeit, a hatalom és a források könnyebb eloszthatósága miatt kihasználni a természetet és a civil erőket egyaránt.

A piaci mechanizmusok kiépülésével, a polgári erők fejlődésével párhuzamosan azonban már érzékelhető a civil társadalmi autonómia képülésének a jelei is. A polgári erők azonban ma megosztottak, a természeti elemeket hasznosító, felhasználó gazdasági folyamatokban

elfoglalt helyük, a polgári rendhez tartozók belső rétegződése szerint is. A polgári középosztály szakképzett rétegei, az állami alkalmazottak közül ugyan sokan hirdetik a posztmaterális értékeket és életformákat, támogatják, megalkotják, részt vesznek a városi társadalmi és környezetvédelmi mozgalmakban. A nagypolgárság, de a közép-és kispolgárok többsége azonban a materiális értékek megteremtésében, a vagyonosodásban, a felhalmozásban, a fogyasztásban érdekelt. A polgárosodásból, a környezeti károk egyértelmű előnyeiből kirekesztettek sem támadják a politikai hatalmi rendszer ökológiai stratégiáit. Az emberek többsége számára a környezetvédelemnél fontosabbak az éleződő társadalmi egyenlőtlenségek, a szociális feszültségek, az elosztási konfliktusok enyhítése, saját élethelyzetük alakulása.

A magyar ökológiai társadalmi mozgalmak elvileg fékezhetnék a természetet kihasználó piaci modell kiépülését, ha a társadalmi fejlődés új útjai melletti ideológiákat hirdetnék. A magyar környezetvédő mozgalmak azonban aktív részesei voltak a rendszerváltásnak, a polgári átmenet kialakulásának, ezért sem léphetnek fel a piacgazdaság ellen.

A magyarországi mozgalmak elképzelései és ideológiái sem nagyon térhetnek el a társadalmi valóságtól, a létező követelésektől. S ezek a követelések ma a jóléti államra vonatkoznak

A környezetvédő mozgalmak a magyarországi történeti fejlődés sajátosságai miatt túlzottan politikai rendszerfüggők, a civil társadalommal kialakult kapcsolataik, jóllehet mozgalmakként változó módon, de nem elég erősek. A továbblépés, az ökológiai társadalmi kontroll kialakítása csak a politika és a civil szféra erősebb autonómiája, szétválása esetén képzelhető, akkor, ha a középrétegek mellett más társadalmi csoportok is megjelennek a résztvevők körében, ha találkoznak a környezetvédelemben érdekelt civil erők.

A hatalmon lévők, a jövőt ma biztosítani látszó csoportok és az ezeket képviselő államhatalom érdekeinek érvényesítésére létrejött technikák, a gyenge környezetvédelmi irányítás, az önkormányzatiság korlátai, a mozgalmakat megosztó pénzelosztás, a társadalom félretájékoztatása azonban szétválasztják a környezetvédelemben érdekelt társadalmi erőket, megnehezítik a különböző szereplőknek a találkozását, a közös fellépést a környezetért és az ahhoz kapcsolódó társadalmi érdekekért.

4.2. Az ökológiai sajtó érdekmeghatározottságai

A környezetvédelmet is meghatározó folyamatok alapján a kutatás feltevése az volt, hogy a sajtó által bemutatott, közvetített érdekek sokkal közelebb állnak a hivatalos társadalomhoz, az intézményszerű struktúrákhoz, mint a civil társadalomhoz.

Az elemzések eredményei szerint a környezetvédelmi sajtó többféle érdek közvetítésére, a konfliktusok bemutatására is törekszik, a közvetített érdekek között azonban egyértelműen fontossági sorrend érzékelhető.

A környezetvédelmi sajtó által közvetített érdekek fontossági sorrend szerint a következők:

- **A hatalmi, politikai érdekek.** a hatalmi, politikai érdekek kiemelt fontosságát azok az elemzések mutatja, hogy csak azok az ügyek válnak közölt környezeti problémává, információvá, amelyek a politikai hatalmi rendszernek és az ahhoz kapcsolódó szereplőknek fontosak.

Az ügyek bemutatásakor nemcsak a hatalmi, politikai rendszerhez kapcsolódó szereplők és érdekek jelennek hanem azok a szereplők is, akik az adott környezeti ügyben ellenérdekelt lehetnek, konfliktusban vannak egymással, de ugyanakkor integrált részei a hatalmi, politikai rendszernek, a piaci társadalom, a modernizáció fő folyamatainak.

- **A globális és a gazdasági érdekek.** A globális és a gazdasági érdekek jelentőségét mindkét időszak elemzésekor láttuk, A globalizáció, a modernizáció, a nemzetköziesedés, az Európai Unióhoz való csatlakozás szempontjai döntenek a környezetvédelmi esetek, az ökológiai konfliktusok bemutatásakor.

A jelzett érdekek dominanciáját lehet érzékelni, a különböző ökológiai beavatkozások, infrastrukturális fejlesztések, beruházások, település-és városfejlesztési ügyek során kiobbant ellentmondások, (például a budapesti metró építésével kapcsolatos konfliktus) bemutatásakor is. Noha kiderülnek a globális és a nemzeti ellentétek, az országos és helyi harcok, a főváros és a helyi önkormányzatok közötti konszenzusok és ellentmondások is a gazdaság, a politika és a környezetvédelmi mozgalmak, de meghatározott szakmai csoportok így például a vállalkozók, a műszaki értelmiség megosztottságai. Az elemzett lapok szinte mindegyike azonban a meghatározó álláspont megfogalmazásakor egyértelművé teszi, hogy a konfliktus, vagy az ellenérdek csak „színház”, mert dolgok lényege az ide beruházni törekvő nagy, közte transznacionális cégek, pénzintézetek versenye, s a helyi, vagy nemzeti ellentmondások többnyire az abban elfoglalt helyzetből, pozicionális ellentmondásból adódnak.

A globális gazdasági érdekek dominanciájára számos olyan példát találni, amely a vizsgált témánk szempontjából fontos, és amely a globális egyben gazdasági érdekek mindennapi életszférát is befolyásoló hatását mutatja. Többek között ilyen amikor részletes cikk jelenik meg annak a francia cégnek a vezető menedzserével, aki a törökbálinti, környezetvédelmi mozgalmak által opponált bevásárlóközpont érdekeltjei szempontjából rokonszenvesen beszél a magyarokról és arról, miért van szüksége a magyar életformának a bevásárlóközpontokra, és nemcsak a törökbálintira. A francia cég képviselője szerint a bevásárlóközpontok révén egyrészt majd kielégíthetőek lesznek a fokozatosan és tendenciájában növekvő fogyasztási igények, másrészt megoldhatóak lesznek a modern nagyvárosoknak, így Budapest és környékének a fejlett ipari országokban már tapasztalható, nálunk most alakuló válságjelei. A nagy bevásárlóközpontok ugyanis olyan égető társadalmi és nagyvárosi problémákra kínálnak megoldást, mint a középosztály félelme a bevándorlóktól, a bűnözéstől, az egészségügyi problémáktól, hiszen tiszta, áttekinthető szigetei a gazdagságnak, ahol nincsenek szegények.

A globális érdekek dominanciájától eltekintő, a többi létező érdeket is közvetíteni igyekvő újság, vagy újságíró, az adott cikk keretében is bemutatja (bemutathatja) a bevásárlóközpontokat ellenző társadalmi, civil érdekeket, és ellenérveket, illetve azokat a tudományos érveket, hazai területi társadalmi folyamatokat, amelyek alapján igencsak vitatható a fenti nézet. Ez azonban éppen a globális és gazdasági érdekek túlsúlya, hatalmi helyzete miatt itt és máshol sem történik meg.

- A lapok jellegét szélesen megadó **ideológiai eszmerendszerek, filozófiák** is fontos szerepet töltenek be az érdekek bemutatásakor. Példa erre, hogy míg a kormánypárti, liberálisabb beállítottságú lapok inkább figyelnek a globális tendenciákra, addig a konzervatívabb, ellenzéki újságok nagyobb hangsúlyt fektetnek a helyi, az önkormányzat érdekek és szempontok jelzésére, a többi szereplő érdekeit is ennek alapján minősítik. Az utóbbi beállítottságú lapok esetében például a bevásárlóközpontok konfliktusakor jobban kiderülnek a helyi önkormányzati érdekek és ellenérdekek is, az ügyben ugyanis több település is érintett.
- **A pártérdek hatása.** Az elemzéseket, az érdekek felvezetésének hangsúlyait a lapok mögött található pártérdekek szintén meghatározzák. S minthogy nincsenek környezeti pártok, nincs olyan sajtó amely ezt azt érdeket emelné ki.

A pártelkötelezettség hatásait mutatják azok a finom különbségek, amelyek azokra a szereplőkre és úgy helyezik a hangsúlyt, azt emelik ki, amit a lap mögöttes politikai háttére enged.

A vizsgált kormánypárti újságok általában ott adnak részletes teret a környezeti típusú problémáknak, információknak, ott szimpatizálnak az ökológiai gondolkodással, ahol a pártérdek vagy valamilyen párt szempontból fontos érdek igényli.

Az ellenzék-típusúak sajtójára inkább az ökológiai ügyek látszat érdekmentességre törekvő bemutatása, az ellenzéki pártok ökológiai ügyekhez kapcsolódó pozitív és konstruktív szerepének a jelzése a jellemző.

- A pártérdek szerinti meghatározottság azonban igen differenciált, nem mindig érvényesül tisztán, a **szakmai és hatalmi érdekcsoportok** szempontjai is igen fontosak, esetenként erősebben közvetítettek, mint a pártérdekek, (példa erre, hogy az új metró ügyében konfliktus alakult ki a liberális párt különböző képviselői között, így a liberális vezetésű városház és a liberális beállítottságú Levegő Munkacsoport között).
- **A civil társadalom érdekei.** A sajtó politikai, párt és egyéb beágyazottsága miatt az érdekelt civil társadalom szempontja van a legkevésbé bemutatva, mégpedig a civil társadalmi erők intézményes struktúráján belüli (vagy azon kívüli) periférikus helyzete miatt.

A civil társadalom érdekeit általában ott emelik ki, ott mutatják be, ahol az a politikai, gazdasági, hatalmi csoportok érdekeivel egybevágh. (Példa erre ismét a bevásárlóközpontok kérdése, amit a főváros és a fővárosi ÁRT nem támogat. A liberális vagy szocialista beállítottságú újságok a Levegő Munkacsoport levelét pontosan leközlök, ebből ugyanis kiderül, hogy a budaörsiek egy csoportja tiltakozik a törökbálinti bevásárlóközpont ellen.)

A civil társadalmi csoportok és érdekek bemutatásakor azok gyengébb erőpozíciói derülnek ki, a konfliktusban szereplő egyéb intézményes aktorok nagyobb érdekérvényesítő lehetőségei. Ritkán találni arra utalást, azzal kapcsolatos elemzést, miért nem találkoznak és kooperálnak egymással azok a szereplők, akik elvileg érdekeltnek lennének a környezet védelmében, egy adott helyi vagy regionális környezeti kár megoldásában.

(A bevásárlóközpontokkal kapcsolatos vitában nem találni olyan elemzést, hogy a létesítmény ellen tiltakozó budaörsi lakossági csoport és az őket támogató zöld mozgalom azért nem tud kooperálni az önkormányzatokkal, mert azok egyes helyi források hiányát a bevásárlóközpont megvalósításából adódó kompenzáció keretében akarják és tudják megoldani. Egy ilyen elemzés feladata lehetne bemutatni azt is, hogy a konfliktus valódi oka nem a bevásárlóközpont, hanem a központ és a helyi hatalom közötti egyenlőtlen forrásmegosztás.)

A civil társadalmi mozgalmak konkrét ökológiai konfliktusbeli részvételének bemutatásakor kiderülnek a civil mozgalmakat is meghatározó, sokszor megosztó érdekek is.

(Jellegzetes példája a József hegyi barlanggal kapcsolatos konfliktus, ahol a cikkből kiderülnek a pénznek és a természetvédelmi értékeknek és érdekeknek az ellentmondásai, a cikk azonban sem az egyik sem a másik mellett nem áll ki, de közli, hogy a barlangot védő mozgalom is saját érdekek miatt áll harcban a természetvédő hivatallal, tehát nem a természet érdekeit védi, és vitázik a hivatallal, hanem a saját szempontját képviseli.)

Magyarországon a nyolcvanas években a nyomtatott sajtó ökológiai problémakezelésében több volt a társadalmi meghatározottság, mint ma. Noha a civil társadalmi ökológiai érdekek megjelenésében igen nagy eltérések voltak a nyolcvanas évek során. A nyolcvanas évek derekán a civil társadalmi ökológiai érdekek megjelenése a politikai hatalmi rendszer

kapcsolatai és érdekei szerint alakult, a nyolcvanas évek végén a politikai hatalmi rendszer dominanciája fokozatosan csökkent, a civil társadalom és a társadalmi környezetvédelmi mozgalmak megerősödésével párhuzamosan.

A kilencvenes években a civil társadalom és mozgalmak ereje ismét csökkent az átmenet makrófolyamatai és a politikai hatalmi strukturális tényezők, a piaci társadalom törvényei szerint. A mozgalmak belső viszonyait definiáló makrotényezők, a párt és egyéb, például a helyi hatalmi függések, a pénzügyi kiszolgáltatottságok, a társadalmi bázis hiánya mellett külön problémát okoznak a hazai és a nemzetközi mozgalmak hálózatai. A magyarországi társadalmi és zöld mozgalmak közül főként a nagyobb országos mozgalmaknak vannak kapcsolataik a globális, nagy nemzetközi mozgalmakkal. S ez gyengíti őket, mert nehezíti a civil társadalom és az alulról szerveződő mozgalmi erőviszonyok szerint alakuló társadalmi nyilvánosság megerősödését, azok sajtóbeli hatásait.

- **Az ökológiai érdekek társadalmi természete.** A sajtóból nem derül ki az ökológiai érdekek sajátos természete, az hogy nincs tisztán ökológiai, vagyis természeti környezeti érdek, a természeti környezeti érdek és az ahhoz kapcsolódó egyéb társadalmi, gazdasági, politikai érdekek köre a valóságos folyamatokat jobban közelítő felfogás.

A civil érdekek is különbözőképpen kötődnek a természeti környezethez, az ökológiai problémákhoz. A tények szerint azonban a civil társadalmi érdekek közelebb állnak a természeti környezet érdekeihez, mint a hatalmi, a politikai, a gazdasági érdekek. Egy adott környezeti kárral kapcsolatos érdekek megosztottságának az ábrázolása mellett a sajtónak az is feladata lehet, hogy jelezze a kapcsolódó érdek ellene van a természeti környezetnek, indifferens azzal, vagy hasznára van annak.

(Egy megalapozott elemzés keretében a József hegyi barlang esetében a zöld mozgalom érdeke indifferens volt a környezeti kár szempontjából.)

Összefoglalva tehát az ökológiai problémák sajtóbeli megjelenését főként a globális folyamatokhoz, az ország integrációs igényeihez, az EU csatlakozási törekvésekhez valamint a nagyobb gazdasági, hatalmi, és politikai, közte pártérdekekhez, az intézményes környezetvédelem szempontjaihoz kapcsolódó érdekek határozzák meg.

Összegzés

A nyomtatott sajtó, az újságíró társadalom ökológiai szerepe

A kiinduló feltevés szerint a nyomtatott sajtó, az újságíró társadalom jelentős szerepet játszik a magyar társadalom olvasó rétegeinek környezeti ismereteiben, a környezetvédelem és a modernizáció kapcsolatának értelmezésében, a környezetvédelem befolyásolásában., az egyének ökológiai felelőssége formálásában. A sajtóelemzés tapasztalatai részben igazolták a kutatás kiinduló hipotézisét, részben megkérdőjelezték, meghaladták azt.

A kilencvenes évek derekán a nyomtatott sajtó, az újságíró társadalom valóban jelentős szerepet játszik a modern ipari, piaci társadalmakra jellemző környezetvédelem kialakulásában, meghonosításában az intézményes, állami és helyi hatósági és a piaci folyamatokkal összefüggő környezetvédelem kialakításában, az azzal összefüggő folyamatok közlésével, bemutatásával, az abban szerepet játszó fő aktorok helyzetének, érdekeinek az ismertetésével. Nem játszik azonban szerepet a civil társadalom érdekeire, belső folyamataira és igényeire is épülő környezetvédelem kialakításában, amely a modern, fejlett demokratikus társadalmakat szintén jellemzi, s amely a civil társadalmak, közösségek, egyének és családok aktív részvételére, elkötelezett ökológiai tudatosságára épül.

Ennek az ellentmondásos szerepnek lehetünk tanúi amikor az írások szemléletét és részben a tematikáját is, a pénzügyi és gazdasági tudósítások, a technológiai környezetvédelem, a jogi szemlélet vagy éppen a terület-és településfejlesztés ökológiai összefüggései töltik ki, amikor a hírek és a kommentárok forrásai az állami környezetvédelem intézményei, és ennek lehetünk tanúi akkor is, amikor a környezetvédelmi ipar és a technológiai megoldások, ha tetszik a civilizáció, a modernizáció kiterjesztése (és az azt képviselő szakértők köre) adják az ökológiai problémák kezelésének sajtó által sugallt rendjét.

A sajtónak ez a beállítottsága természetesen következik azokból az érdekekből, amelyek a médiák szerepét lehetőségeit kondicionálják. A sajtó azokat az érdekeket képviseli, közvetíti az olvasók felé, amelyek a piaci társadalommal, a piaci társadalomra jellemző intézményesült környezetvédelemmel kapcsolatosak.

Ez a fejlett ipari társadalmakban sem volt másképp abban a történelmi szakaszban amikor a környezetvédelem kialakult és amikor a piaci társadalmak gazdasága fejletlenebb volt. A gazdaság érdeke, a gazdaság számára költségtényezőként jelentkező ökológiai károk enyhítésének a szükséglete, s az ezt megvalósítani képes ökológiai iparágak és a mögöttes csoportok érdekei ott is életre hívták nemcsak a pénzügyi és gazdasági, a technológiai, a jogi, a terület-és településfejlesztés eszközeit mint az ökológiai károk kezelésének technikáit, hanem ezek sajtóvisszhangját is.

A fejlett piaci társadalmakban a környezetvédelem, de a sajtó is erősen függ a civil társadalomtól és a társadalmi, környezetvédelmi mozgalmaktól, akik tagjai a művelt középosztály, a szakértelmiségiek, akik a politikai hatalmi rendszer befolyásolására vállalkoznak, a mögöttük megtalálható széles társadalmi, középosztálybeli bázis alapján. Ezért a sajtó kifejezi a civil társadalom és a mozgalmak igényeit, közvetíti azokat a politikai rendszer felé, a politikai, hatalmi és a társadalmi rendszer között valós közvetítő erőként funkcionál.

Magyarországon nincsenek erős társadalmi mozgalmak, a mozgalmakat támogató, ökológiailag tudatos egyben széles középosztály, akik olyan kihívást jelenthetnének a sajtó számára, amelyre reagálni kell. Nincsenek, vagy kevés a politikai hatalmi rendszertől, a helyi hatalom érdekeitől független civil társadalmi ökológiai konfliktusok, amelyek autonóm formában megjelenítik magukat és amelyek kihívják az újságírók figyelmét, amelyek függetlenek az intézményes, formalizált érdekektől, mert azokat támadják illetve az abból fakadó érdekek

ellen lázadnak és amelyek az intézményes struktúráktól függetlenebb szerveződések érdek-érvényesítő lehetőségeit keresik meg.

A közép-és kelet európai sajtóosságok, az erős civil társadalom és társadalmi, környezetvédelmi mozgalmak hiánya valamint a sajtó makrómeghatározottságai miatt a nyomtatott sajtó, az újságíró társadalom a modern fejlett piaci társadalmakban tapasztaltaktól tehát eltérő szerepet is játszik. Ez az eltérés éppen abban jelentkezik, hogy a sajtó kevésbé közvetíti a civil társadalom szempontjait, érdekeit, illetve hogy a hatalmi érdekek szerint jeleníti meg azokat.

Kedvezőtlen hatásokkal jár, hogy a nyomtatott sajtó kevésbé közvetíti a civil társadalmi érdekeket, s ez a kedvezőtlen hatás akkor is igaz, ha ez nem a sajtó rossz természetéből, hanem kondicionáltságaiból, tehát objektív folyamatokból adódik. A kedvezőtlen hatások éppen abban a szerepben érzékelhetőek, amit vizsgálunk, a társadalom, az egyének ökológiai tudatosságának az alakításában, az egyéni ökológiai felelősség formálásában.

A sajtó által közölt és sugallt érdekdefiniáltságok alapján az emberek nem tudnak eligazodni a saját érdekeikben, a saját helyzetükben, a lehetőségeikben sem.

A sajtó (és a hatalom) a kompenzáció elvére és gyakorlatára épülő környezet és (társadalom) szennyezést kínálja a globális vagy szélesebb csoportérdekek környezeti ártalmaival sújtott kisebbségeknek. S ez kétségkívül több, mint ami az államszocializmusban volt, ahol a környezetszennyezéssel érintett lakosság nem kapott semmit az elszennvedett károkért cserébe.

(A paksi atomerőmű kis és közepes aktivitású hulladék elhelyezésére alkalmas tároló ügyét bemutató cikkekből például kiderül, hogy ahol a tároló megvalósul, ott a következő öt évben a település a beruházás 5 %-át kapja meg. S ezt a cikkek pozitív eredményként értékelik. Még kételyek sem merültek fel. Az Andor utcai eset kapcsán, ahol a lakokat a kamion tranzit útvonal, az új Duna híddal kapcsolatos zaj sújtja, a sajtóban – szintén kommentár nélkül – az olvasható, hogy a lakók számára nincs más lehetőség, mint az, hogy a főváros (igen rossz áron) megvásárolja az érintett lakásokat.)

Az egyének, a civil társadalom felelősségét azonban nem növeli, hogy az írások nem jelzik az egyéni és a közösségi akciók, a társadalmi részvétel, a környezet ügyével elkötelezett szereplők kapcsolatában meglévő lehetőségeket. S noha tényszerűen tudjuk ezek mai korlátozottságait, a sajtóból a társadalmi participáció tényleges lehetőségei sem derülnek ki.

Egyrészt azért sem, mert az ökológiai problémákra a megoldást főképp a szakértők adják, az ő érveiket mutatják be, illetve főképp azokat az intézményesült szereplőket, akik kapcsolódnak a problémához, így az önkormányzatokat, a mozgalmakat.

A helyi társadalmakat, települési közösségeket az egyéneket, a családokat passzivitásra serkenti az is, hogy a hírek, a legkülönbözőbb cikkek főként a hatóság, az intézményesült szervezetek gondosságáról azokról a környezetvédelmi eredményekről szólnak amelyeket híres emberek, az állami és a piaci, a mozgalmi elit mutat fel.

A csendes és a környezeti ártalmaknak kitett kárvallott többségről alig esik szó, hiszen ők nem igen keresik meg a médiákat, s a média sem igen keresi meg őket. A károsultak csak akkor szólalhatnak meg, ha szerveződtek, ha tiltakozó levelet írtak.

A szerveződések bemutató írások hatása sem nagyon pozitív. A lakossági akciókat, tiltakozásokat bemutató írások többsége azt láttatja, hogy az emberek, az egyének nem érnek el eredményt. S hogy a hatalmi helyzetben lévő szereplők a károsultakat vagy kigúnyolják, vagy az erőfeszítéseiket nevetségessé, idealisztikussá teszik.

A lakosságot elvileg képviselő szereplők maguk is a megoldás felelősségét gyakran egy másik hatalmi szereplőhöz hárítják. (Példa lehet erre az Andor utcai lakossági tiltakozás, amikor a helyi önkormányzat szerint a megoldás, a forgalomkorlátozás nem az ő dolga, hanem a rendőrségé.)

Nem a sajtó védelmében, de rögzíteni kell, hogy a hierarchikus, még mindig lefelé szerveződő politikai, hatalmi struktúrákban a szereplők korlátozottan vagy nem tudnak kooperálni egymással, ezért a felsőbb vagy intézményi szinttől várják a megoldást, s ez a sajtóra is igaz.

A fejlett polgári társadalmakban a civil csoportok és az egyének ökológiai tudata kevésbé sajtó-és politikai rendszerfüggő mint Magyarországon vagy Közép-Kelet-Európában. Egyrészt azért, mert a társadalom ökológiai tudata önmagában is többdimenziós, az iskolarendszertől kezdve a civil társadalom, a politikai és az általános kultúra, a történetileg hosszú múltra tekintő többpártrendszer, a gazdaság érdekeltsége is befolyásolja. S jóllehet a többdimenziós meghatározottság Magyarországon és Közép-Kelet-Európában is igaz, de kisebb mértékű és hatáskörű, s kisebb történelmi múltra tekinthet vissza. A magyar társadalom többségének ökológiai gondolkodása, tudatossága ma még alapvetően az intézményi hatások szerint alakul.

A fejlett demokratikus országokban a sajtó és társadalom nyilvánosság ökológiai ügyekben is igencsak különböző. A társadalmi ökológiai problémák, károk a sajtótól, a nagy országos lapoktól függetlenül is társadalmi nyilvánosságot kaphatnak, akár a helyi orgánumban, környezetvédelmi és egyéb mozgalmak lapjaiban, konferenciákon, regionális és területi társadalmi szervezetekben, szakmai községekben, a globális társadalmi szervezetek, mozgalmak, a lakóhelyi közösségek, szomszédságok, a családok mindennapjai révén is.

Magyarországon azonban főként az intézményesült, a hivatalos struktúrák által kezelhetőnek és kezelendőnek tartott ökológiai társadalmi problémák nyernek társadalmi nyilvánosságot, fogalmazódnak meg a sajtó révén is. S minthogy a környezeti ügyek társadalmi nyilvánosságát főként a sajtó adja, az ökológiai sajtó és a társadalmi nyilvánosság között nem sok a különbség.

Az a kiinduló hipotézisünk, hogy a sajtó fontos szerepet tölt be az egyéni ökológiai felelősség alakításában, az ökológiai tudatosság szervezésében végül is nem igazolódott. Ezt a szerepet a környezetvédelmi sajtó akkor tudja majd betölteni, ha makrómeghatározottságai, a definiáló érdekek köre átalakul, ha az intézményes folyamatok és érdekek mellett a civil társadalmi, a lakossági meghatározottságok is megerősödnek, ha a sajtó valóban közvetítő rendszerként működik a politikai hatalmi struktúra és az intézményes környezetvédelem és a civil társadalom között. S ez a környezetvédelemnek, a civil társadalomnak, a sajtónak is egyaránt a valóságos modernizáció lehetőségeit adja.

Jegyzetek

1. 1990 óta folyamatosan gyűjtjük és elemezzük a környezetvédelmi mozgalmak és az ökológiai társadalmi konfliktusok összefüggésében a magyarországi országos napilapokat (Magyar Nemzet, Magyar Hírlap, Népszabadság, Új Magyarország). A folyamatos gyűjtést Tiszavári Ferencné csinálja. Az információk feldolgozásában Bognár Judit vett részt. Ezek az elemzések egyértelműen bizonyították, hogy a sajtóelemzés nélkülözhetetlen segítséget ad a környezetvédelemmel kapcsolatos problémák feltáráshoz, a háttéranyagok tisztázásához.

A hat év során összegyűjtött sajtóanyag módszertani bázist is kínál az adott projekthez, valamint segítséget nyújt a vizsgálat részére szükséges időpont kiválasztásához is.

A kutatás előzményeként felhasználjuk Vit László sajtóelemzéseit, aki a Duna eltereléséhez vezető okokat vizsgálta 1989-93 közötti időszak összes vízlépcsőről megjelent írott sajtóanyaga alapján. / Vit, L. 1993, 1994. /

Tamás Pál is sajtóelemzést végzett a dunai vízlépcső körül szerveződött magyar-szlovák konfliktus feldolgozása során, ennek módszertani tapasztalataira és eredményeire is építünk. (Tamás, P.: 1995.)

2. A hír rövid semleges tudósítás, érzelmi megnyilvánulás és elkötelezettség nélkül. Lehet olyan tartalma is, ami miatt elhallgat valamit, amit érdemes lenne hosszabban kifejteni, elemezni, de erre a tudósítónak nincs hajlama, tehetsége, vagy nem ajánlatos, illetve úgy érzi, hogy nem fontos, vagy érdekes ezt megtennie.

A tudósítás általában első oldalas szenzáció, vagy fontos, illetve fontosnak képzelt friss esemény részletes kifejtése. Jellemző rá, hogy a tudósító maga kezdeményezi, általában utána kell járnia az eseményeknek, nem egyetlen sajtótájékoztató alapján tudósít. Legtöbbször a főszerkesztők által ajánlott esemény feldolgozásáról van szó, hírértéke nem kétséges, általános érdeklődésre számotartó, politikai tartalmat is hordozó témáról van szó, amelynek általában előzménye is van.

A riport hosszabb, közérthető beszámoló egyes események háttéréről. Az esemény kiválasztása esetleges, az újságíró döntése, de általában van aktualitása, a „dolog a levegőben van”. A riportnak mindig van mondanivalója, következtetéseket fogalmaz meg, elkötelezett még akkor is ha semlegesnek próbál látszani.

A tájékoztató általában hevenyészett híradás, jól időzített sajtótájékoztató anyaga, amit az újságíró vagy kötelezően leköszöl, általában a kibocsátók – környezetvédő szervezetek, minisztériumok, vállalatok, pártok, vagy intézmények – erre meg is kérik, vagy mivel nincs más anyaga beéri a tájékoztatóval. A tájékoztató fontossága, időszerűsége kétséges, hangvétele a kibocsátók véleményét tükrözi, illetve a véleménnyel szembeni ellenszenvet, tartózkodást is megfogalmazhat.

A szemle olyan átfogó riport amely tudományos tényanyagokat, vélt vagy valódi összefüggéseket tartalmaz, de megkísérli mindezt elkötelezetlen szemszögből feltárni, vállalva ugyanakkor a szakmai, környezetvédelmi, vagy ökológiai szempontok érvényesítését. A szemle meghatározásának határai bizonytalanok, egy biztos, csak a szakmában, vagy a témában járatos profi lehet az írója. A szemle általában egy pontosan leszűkíthető részletkérdéssel foglalkozik, bizonyítékokra hivatkozik, általánosításokba nem bocsátkozik és más szakterülettel való ütközőpontokat gondosan kikerüli. A tudományos közvélemény és a tájékozottabb olvasórétegek meggyőzésére egyaránt alkalmas. Ha a szemle társadalmi és politikai kérdésekkel is foglalkozik akkor az inkább elemzés.

Az elemzés is szigorúan meghatározott tényfeltáró riport, de ez már nagyobb olvasóréteg figyelmére tarthat számot és a szakmai szempontokat nemcsak a technikai műveltségű olvasók számára teszi érthetővé, kevésbé bennfentes, mint a szemle.

A publicisztika olyan elemzés amelynek elkötelezettsége egyértelmű, az általános és lényeges összefüggéseket kutatja és mutatja fel, széles olvasóbázisra törekszik, de elsősorban azok figyelmére, akik az eseményeket figyelik és a háttérre kíváncsiak. Általában szakmai bizonyításokat nem alkalmaz, hanem logikai, etikai, politikai és főleg társadalompolitikai elveket és ideológiát használ fel a józan észre és a racionalitásra hivatkozva. A felsorolt műfajok természetesen önmagukban még nem meghatározóak az írás minősége szempontjából, hiszen nemcsak a kategóriába sorolás a döntő – a kategorizálás egyébként is szubjektív, az írások többsége egyszerre több kategóriába is sorolható, az írók maguk sem törekszenek tiszta műfajra – de vannak jó és rossz, feltáró és leplező, nyílt és cinikus, cenzúrázott és szabad-szájú, fegyelmezett és pongyola, fontoskodó és lényegretörő, sugalmazott és kezdeményező írások.

3. Táblázatok:

1. tábla

A mintában szereplő sajtóanyagok időrendi megoszlása			
Időtartam	1994	1997	Összesen
FEBRUÁR	74	77	151
MÁRCIUS	80	113	193
ÁPRILIS	63	125	188
Mindösszesen:	217	315	532

2. tábla

A mintában szereplő sajtóanyagok témájának területi megoszlása			
Hely	1994	1997	Összesen
ORSZÁGOS	109	78	187
BUDAPESTI	17	57	74
KÖZSÉGI	15	46	61
TERÜLETI	8	33	41
NEMZETKÖZI	68	101	169
Mindösszesen:	217	315	532

3. tábla

A mintában szereplő sajtóanyagok műfaj szerinti megoszlása			
Műfaj megnevezése	1994	1997	Összesen
BESZÁMOLÓ	7	12	19
ELEMZÉS	6	6	12
HÍR	6	34	40
INTERJÚ	12	14	26
PUBLICISZTIKA	13	19	32
RIPORT	11	27	38
SZEMLE	48	42	90
TÁJÉKOZTATÓ	59	93	152
TÁRCA	-	1	1
TUDÓSÍTÁS	55	67	122
Mindösszesen:	217	315	532

4. tábla

A mintában szereplő sajtóanyagok média szerinti megoszlása			
Média	1994	1997	Összesen
ESTI HÍRLAP	7	-	7
HVG	10	-	10
MAGYAR HÍRLAP	54	97	151
MAGYAR NEMZET	22	24	46
NAPI GAZDASÁG	5	2	7
NÉPSZABADSÁG	74	128	202
NÉPSZAVA	4	3	7
ÚJ MAGYARORSZÁG	20	30	50
VASÁRNAPI HÍREK	2	5	7
VILÁGGAZDASÁG	1	11	12
EGYÉB	18	15	33
Mindösszesen:	217	315	532

5. tábla

A mintában szereplő sajtóanyagok téma szerinti megoszlása			
Téma megnevezése	1994	1997	Összesen
1. Globális problémák			
GLOBÁLIS IDEOLÓGIA	-	1	1
GLOBÁLIS PROBLÉMÁK	3	4	7
Összesen:	3	5	8
2. Országos természet-és környezetvédelmi ügyek			
ATOMERŐMŰ BIZTONS.	6	-	6
ENERGIA PRIVATIZÁCIÓ	1	-	1
NEMZETKÖZI EGYÜTTM.	-	1	1
NUKLEÁRIS HULLADÉK	10	11	21
RADIOAKTÍV SZENNYEZ	1	1	2
VESZÉLYES ANYAGOK	1	-	1
VESZÉLYES HULLADÉK	6	25	31
VÍZLÉPCSŐ	48	74	122
VÍZMINŐSÉG	1	4	5
VÍZSZENNYEZÉS	3	2	5
Összesen:	76	109	195
2.1.			
ÁLLATVÉDELEM	2	2	4
ERDŐK PRIVATIZÁCIÓJA	1	-	1
ERDŐPUSZTULÁS	6	4	10
FOLYÓSZABÁLYOZÁS	-	5	5
FÖLDPRIVATIZÁCIÓ	-	2	2
TERMÉSZETVÉDELEM	6	9	15
TERMŐTALAJ ROMLÁS	1	-	1
Összesen:	16	22	38

Az 5. sz. tábla folytatása

A mintában szereplő sajtóanyagok téma szerinti megoszlása			
3. Intézményes környezetvédelem			
KÖRNYEZETI JOG	4	4	8
KÖRNYEZETPOLITIKA	29	38	67
TÖRVÉNYKEZÉS	-	5	5
Összesen:	33	47	80
4. Ipari környezetvédelem			
BIOTECHNOLÓGIA	-	2	2
KÖRNYEZETBARÁT TECH.	11	2	13
KÖRNYEZETBARÁT TERM.	1	5	6
MEGÚJULÓ ENERGIA	2	1	3
Összesen:	14	10	24
5. Helyi (regionális) környezetvédelem			
HULLADÉK	24	51	75
KÖZL. INFRASTRUKTÚRA	-	2	2
KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	7	15	22
RENDEZÉSI TERV	-	2	2
TÁJROMBOLÁS	-	2	2
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	10	4	14
TERÜLET FEJLESZTÉS	-	1	1
VÁROSVÉDELEM	-	1	1
LEVEGŐSZENNYEZÉS	4	3	7
ZÖLDTERÜLET	4	6	10
Összesen:	49	87	136
6. Civil környezetvédelem			
ÉLETMÓD	-	2	2
KÖRNYEZETEGÉSZSÉGÜGY	2	-	2
LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	-	5	5
ÖKOLÓGIAI TUDAT	6	1	7
ZÖLD MOZGALOM	17	18	35
Összesen:	25	26	51

Felhasznált irodalmak jegyzéke

- The Health of the Planet Survey, 1992. International Gallup Institut
- Zöldülő Kelet-Európa. 1992. Magyar Gallup Intézet
- Tamás, P.: „Transborder Environmental Conflict at the Danube Barrage System.” 1995.
- Szirmai, V.: „Környezetvédelem és a polgári átmenet Magyarországon.” Magyar Tudomány, 1995. 4. sz.
- Szirmai, V.: „Társadalmi környezetvédelmi konfliktusok Magyarországon.” ÖKO Ökológia – Környezetgazdálkodás – Társadalom. 1996. VII. évf. 3-4 sz.
- Szirmai, V.: Protection of the environment and the position of Green movements in Environmental and Housing Movements. Grassroots Experience in Hungary, Russia and Estonia. Edited by Katy Láng-Pickvance, Nick Manning, Chris Pickvance, 1997. Avebury.
- Vásárhelyi, M.: A környezettel kapcsolatos kérdések megjelenése a médiában 1993-ban és 1996-ban. Jelkép, 1997. 3. sz.
- Vit, L.: „A Duna elrekesztése” Kritika, 1993. 06.02.
- Vit, L.: „A Duna visszarekesztése” Magyar Hírlap, 1994. 04.11.
- Vit, L.: A civil társadalom várható reagálása az Európai Unióhoz csatlakozása során a környezetvédelem vonatkozásában 1996. Integrációs Stratégiai Munkacsoport

Mellékletek

1. SZ. MELLÉKLET

MEGJELENT	MÉDIA	CÍM	TEMATIKA	MŰFAJ
1994.02.01	NÉPSZABADSÁG	FIAT MUNKAHELYTEREMTÉS VILLANYAUTÓVAL	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.02.01	MAGYAR HÍRLAP	A SZIGETKÖZ SORSA DUNAKILITINÉL DÖL EL	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1994.02.01	MAGYAR HÍRLAP	FÉLŐ, HOGY A POLITIKUSOK BIZONYÍTANI AKARÁS ...	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1994.02.01	HAVI MAGYAR FÓRUM	KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS DEMOKRÁCIA	KÖRNYEZETPOLITIKA	ELEMZÉS
1994.02.01	MAGYAR TUDOMÁNY	TÖRTÉNETI ÖKOLÓGIA KÉRDŐJELEI	ÖKOLÓGIAI TUDAT	ELEMZÉS
1994.02.01	TERMÉSZETBÚVÁR	MAGYAR VÁLLALÁSOK – RIÓ UTÁN	GLOBÁLIS PROBLÉMÁK	SZEMLE
1994.02.02	NÉPSZABADSÁG	ZÖLD... SZARVASGEDÉN	HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.02.02	NÉPSZABADSÁG	LOBBYÉRDEKEK, KÜZDELEM AZ ÉSSZERŰSÉGGEL	KÖRNYEZETPOLITIKA	INTERJÚ
1994.02.02	ÚJ MAGYARORSZÁG	KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS KÓRHÁZAK	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.02	NÉPSZABADSÁG	ÖKOSZIGET	ZÖLDMOZGALOM	TUDÓSÍTÁS
1994.02.02	MAGYAR NEMZET	AZ ÚJ KÖRNYEZETVÉDELMI TÖRVÉNY	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.02	MAGYAR NEMZET	MEGEGYEZÉST A VÍZPÓTLÁSRÓL	ZÖLDMOZGALOM	TUDÓSÍTÁS
1994.02.03	MAGYAR HÍRLAP	A ZÖLD ALTERNATÍVA AZ EURÓPAI FÖDERÁCIÓBAN	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.04	NÉPSZABADSÁG	ATOMFESZÜLTSG BÉCS ÉS PRÁGA KÖZÖTT	ATOMERŐMŰ BIZTONSÁG	TUDÓSÍTÁS
1994.02.05	MAGYAR HÍRLAP	ELHALASZTOTTÁK A VÍZPÓTLÁSRÓL SZÓLÓ...	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.05	MAGYAR NARANCS	KISVÍZ	VÍZLÉPCSŐ	ELEMZÉS
1994.02.09	NÉPSZABADSÁG	LESZ VÍZ, DE MENNYI?	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.09	NÉPSZABADSÁG	AUTÓS FELVONULÁST SZERVEZNEK A SZIGETKÖZBEN?	VÍZLÉPCSŐ	HÍR
1994.02.09	NÉPSZABADSÁG	KI FIZETI A SZÉNDIOXIDOT?	GLOBÁLIS PROBLÉMÁK	SZEMLE
1994.02.09	NÉPSZABADSÁG	AZ EU HÁZTARTÁSI SZEMÉT FELDOLGOZÁS ...	HULLADÉK	SZEMLE
1994.02.09	NÉPSZABADSÁG	PÁLYAELHAGYÓK	KÖRNYEZETPOLITIKA	RIPORT
1994.02.09	NÉPSZABADSÁG	SZEMÉTBŐL ...ÉLTALÓT	HULLADÉK	SZEMLE
1994.02.09	MAGYAR HÍRLAP	SZLOVÁK ÁLLÁSPONT A SZIGETKÖZI VÍZELLÁTÁSRÓL	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.09	MAGYAR HÍRLAP	SELLAFIELD ELLEN TILTAKOZIK A GREENPEACE	ATOMERŐMŰ BIZTONSÁG	TUDÓSÍTÁS
1994.02.10	MAGYAR HÍRLAP	AZ EU MEGEGYEZÉST SÜRGET BŐSRŐL	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.10	MAGYAR NEMZET	SZIGORÚBB KÖRNYEZETVÉDELMI TÖRVÉNYT	ZÖLDMOZGALOM	TUDÓSÍTÁS
1994.02.11	MAGYAR HÍRLAP	OLAJSZENNYEZŐDÉS A DUNÁN	VÍZSZENNYEZÉS	HÍR
1994.02.11	MAGYAR HÍRLAP	HOL ÉS HOGYAN DÖL(T) EL A SZIGETKÖZ SORSA	VÍZLÉPCSŐ-MOZGALOM	INTERJÚ

1994.02.13	NÉPSZAVA	MIÉRT A ZÖLD ALTERNATÍVÁT FOGADTÁK BE ...	ZÖLDMOZGALOM	INTERJÚ
1994.02.14	NÉPSZABADSÁG	BŐS OLAJ A VÍZRE	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.14	NÉPSZABADSÁG	KÖZLEKEDÉSPOLITIKA 2000	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	RIPORT
1994.02.15	NÉPSZABADSÁG	BŐS: A VÍZ MÁR TISZTA	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.15	MAGYAR HÍRLAP	EGY KÖRNYEZETSZENNYEZÉS NEM AKADÁLY	KÖRNYEZETI JOG	ELEMZÉS
1994.02.15	MAGYAR NEMZET	A KERESZTÉNY ÖKOLÓGIA	ÖKOLÓGIAI TUDAT	PUBLICISZT.
1994.02.15	MAGYAR NEMZET	OSZTRÁK BANKOK IS PÉNZELIK TEMELINT?	ATOMERŐMŰ BIZTONSÁG	TUDÓSÍTÁS
1994.02.15	NÉPSZABADSÁG	ERDŐMENTŐ PETÍCIÓ AZ FM-NEK	ZÖLDMOZGALOM	TUDÓSÍTÁS
1994.02.15	MAGYAR NEMZET	PETÍCIÓ AZ ERDŐKÉRT	ERDŐK PRIVATIZÁCIÓJA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.16	MAGYAR NEMZET	A TUDOMÁNY FELELŐSSÉGE	ÖKOLÓGIAI TUDAT	TUDÓSÍTÁS
1994.02.16	MAGYAR NEMZET	FÉLMILLIÁRD EGY KÉZBEN	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.17	NÉPSZABADSÁG	ZÖLD ÚT AZ OSZTRÁK SZEMÉTSZÁLLÍTÁS ELŐTT	VESZÉLYES HULLADÉK	SZEMLE
1994.02.17	NÉPSZABADSÁG	AZ ENERGETIKAI KORMÁNYZAT LEMONDOTT A ...	ATOMERŐMŰ BIZTONSÁG	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.17	MAGYAR HÍRLAP	MAGÁNSZEMÉLYEK IS KÉRHETIK A VÉDETT TERÜLET...	KÖRNYEZETI JOG	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.17	NÉPSZAVA	GYANÚS FELÉRTÉKELES	VESZÉLYES HULLADÉK	HÍR
1994.02.17	MAGYAR NEMZET	TELEPÜLÉSI TERVEK KÉSZÜLNEK	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1994.02.17	MAGYAR NEMZET	ZÖLD ALTERNATÍVA ORSZÁGOS LISTA	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.18	NÉPSZABADSÁG	A NARMADA-TERV: INDIA „BŐSE”	VÍZIERŐMŰ	SZEMLE
1994.02.18	NÉPSZABADSÁG	ATOMOSODHAT A GENGSZTERIZMUS	RÁDIOAKTÍV SZENNYEZÉS	SZEMLE
1994.02.18	NÉPSZABADSÁG	ZÖLD-KRITIKA A SZEMÉTDÍJRÓL	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1994.02.18	NÉPSZABADSÁG	ÖNKORMÁNYZATOK A KÖRNYEZETVÉDELEMÉRŐL	KÖRNYEZETPOLITIKA	RIPORT
1994.02.21	NÉPSZABADSÁG	FORRT A TENGER KOMSZOMOLEC KÖZELÉBEN	ATOMERŐMŰ BIZTONSÁG	SZEMLE
1994.02.21	ÚJ MAGYARORSZÁG	GYURKÓ JÁNOS NEM JÓSZOL	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1994.02.22	NÉPSZABADSÁG	MAGYAR „IGEN” SZLOVÁK „NEM” BŐS ÜGYÉBEN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.22	MAGYAR HÍRLAP	TÖRVÉNYJAVASLAT KÉSZÜL AZ ERDŐBIZTOSSÁGRÓL	ERDŐPUSZTULÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.22	MAGYAR HÍRLAP	KI DÖNT A TÁMOGATÁSRÓL	KÖRNYEZETPOLITIKA	INTERJÚ
1994.02.22	MAGYAR HÍRLAP	SPEKULÁCIÓS CÉLLAL VESZNEK ERDŐT	ERDŐPUSZTULÁS	SZEMLE
1994.02.22	MAGYAR HÍRLAP	EMELKEDIK A VÍZSZINT A VELENCEI-TAVON	VÍZSZENNYEZÉS	SZEMLE
1994.02.22	MAGYAR HÍRLAP	SZABÁLYOZNI MUSZÁJ	KÖRNYEZETI JOG	SZEMLE
1994.02.22	MAGYAR HÍRLAP	VIZEINK IHATÓK, BÁR NÉHA ZAVAROSAK	VÍZSZENNYEZÉS	SZEMLE
1994.02.22	NAPI GAZDASÁG	ÚJ TÖRVÉNY A KÖRNYEZET VÉDELMÉRŐL	KÖRNYEZETI JOG	TUDÓSÍTÁS
1994.02.22	ESTI HIRLAP	KÓRHÁZ ÉS KÖRNYEZET	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TUDÓSÍTÁS
1994.02.22	MAGYAR HIRLAP	PARLAMENT ELŐTT A KÖRNYEZETVÉDELMI TÖRVÉNY	KÖRNYEZETPOLITIKA	BESZÁMOLÓ
1994.02.23	NÉPSZABADSÁG	HOVÁ KERÜL A KÓRHÁZI HULLADÉK?	VESZÉLYES HULLADÉK	SZEMLE

1994.02.23	NÉPSZABADSÁG	NEM MIND ZÖLD, AMI ANNAK LÁTSZIK	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE
1994.02.23	MAGYAR HÍRLAP	A KORMÁNY FENÉKGÁTAT JAVASOL DUNAKILITINÉL VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS	
1994.02.24	NÉPSZABADSÁG	KEVÉS-E A CSÖKKENŐ GABONATERMÉS?	TERMŐTALAJ ROMLÁS	ELEMZÉS
1994.02.24	MAGYAR HÍRLAP	NAPI HARMINCEZER AUTÓ A VÁROSLIGETEN ÁT	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.02.25	NÉPSZABADSÁG	TÁNCOL A TALAJVÍZ A BELVÁROSBAN	VÍZMINŐSÉG	ELEMZÉS
1994.02.25	NÉPSZABADSÁG	ZÖLDÜTEMŰ FIDESZ-KRITIKA	KÖZLEKEDÉS	BESZÁMOLÓ
1994.02.26	NÉPSZABADSÁG	BOROSS: A SZIGETKÖZ BEAVATKOZÁSRA VÁR	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.26	MAGYAR HÍRLAP	BRÜSSZEL KISZÁLL A VÍZMEGOSZTÁSI ...	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.26	MAGYAR HÍRLAP	BOROSS PÉTER A SZIGETKÖZBEN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.02.26	HVG	TISZTA TECHNIKA: A LEHEL ÉS KÖRNYÉKE	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE
1994.02.26	HVG	BELÉPÉS CSAK KAMIONNAL	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	PUBLICISZT.
1994.02.27	NÉPSZABADSÁG	A BONNI ZÖLDEK BEAVATKOZÁST SÜRGETNEK	NUKLEÁRIS HULLADÉK	RÖVIDHÍR
1994.03.01	NÉPSZABADSÁG	VIDA GÁBOR ÉRVEI A KORMÁNYJAVASLAT ELLEN	VÍZLÉPCSŐ	RIPORT
1994.03.01	NÉPSZABADSÁG	AZ EU, A KÖRNYEZET ÉS A BÉREK	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1994.03.01	KDNP HÍRLEVÉL	„A KÖRNYEZETVÉDELEM ERKÖLCSI KÉRDÉS IS”	ÖKOLÓGIAI TUDAT	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.01	ÁLLAM- ÉS JOGTU.	A VESZÉLYES HULLADÉKOK EXPORTJÁNAK ...	VESZÉLYES HULLADÉK	
1994.03.02	NÉPSZABADSÁG	MIKOR KAP VIZET A SZIGETKÖZ?	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.02	MAGYAR HÍRLAP	KATASZTRÓFAVESZÉLY A BUDAPESTI PÁLYAUDVARON?	VESZÉLYES ANYAGOK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.02	MAGYAR HÍRLAP	MI LEGYEN A SZEMÉTTTEL?	HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.02	ESTI HÍRLAP	AZ UTOLSÓ ÓRA BŐSNÉL?	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.02	MAGYAR HÍRLAP	A ZÖLDEK ELLENZIK A FELSZÍNI VÍZPÓTLÁST	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.02	NÉPSZAVA	KITÖRNEK A TIZENKETTŐBŐL	LEVEGŐSZENNYEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.02	MAGYAR HÍRLAP	ÉSZT-MAGYAR KÖRNYEZETVÉDELEM	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.02	PESTI HIRLAP	EXPÓ ÉS ÉLETMINŐSÉG	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.03	NÉPSZABADSÁG	FENÉKKÜSZÖB NEM SEGÍT?	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1994.03.03	MAGYAR NEMZET	KÖRNYEZETVÉDELEM: HAJÓGYÁRI-SZIGET	ZÖLDTERÜLET	TUDÓSÍTÁS
1994.03.03	NAPI GAZDASÁG	KONCEPCIÓK ÜTKÖZÉSE A HAJÓGYÁRI SZIGET ...	ZÖLDTERÜLET	SZEMLE
1994.03.04	NÉPSZABADSÁG	HAJÓGYÁRI SZIGET: TILTAKOZÓ ZÖLDEK	ZÖLDTERÜLET	RIPORT
1994.03.05	HVG	KÓRHÁZ A SZENNYVÍZTISZTÍTÓ SZÉLÉN:	KÖRNYEZETEGÉSZSÉGÜGY	SZEMLE
1994.03.05	MAGYAR HÍRLAP	AMERIKAI-JAPÁN SEGÉLYPROGRAM VÁRHATÓ	KÖRNYEZETPOLITIKA	HÍR
1994.03.06	VASÁRNAPI HÍREK	FELPARCELLÁZZÁK A FOLYÓPARTOKAT	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.07	NÉPSZABADSÁG	FENÉKBE VAGY KERESZTBE?	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZT.
1994.03.07	MAGYAR HÍRLAP	PÁLLFY PROFESSZOR: RENESZÁNSZÁT ÉLI A ...	VÍZIERŐMŰ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.07	MAGYAR HÍRLAP	MÉLYPONT A FENÉKKÜSZÖB	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ

1994.03.07	MAGYAR HÍRLAP	A PÓTOLHATATLAN SZIGETKÖZI VÍZ PÓTLÁSÁRÓL...	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1994.03.07	ÚJ MAGYARORSZÁG	ÓVJUK MINDAZT AMI KINCSET ÉR	ZÖLDMOZGALOM	TUDÓSÍTÁS
1994.03.07	MAGYAR HÍRLAP	A PÓTOLHATATLAN SZIGETKÖZI VÍZ PÓTLÁSA	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1994.03.08	MAGYAR HÍRLAP	HATPÁRTI EGYEZTETÉS A SZIGETKÖZI VÍZPÓTLÁSRÓL	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.09	NÉPSZABADSÁG	KÖRNYEZETBARÁT PVC	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.09	NÉPSZABADSÁG	AZ ÁRAK HELYETT A RÁSZORULÓKAT KELL ...	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	RIPORT
1994.03.09	NÉPSZABADSÁG	A VILÁG VÉGÉN A NAP IS SZÁMÍT	MEGÚJULÓ ENERGIA	RIPORT
1994.03.09	NÉPSZABADSÁG	HOVÁ TEGYÉK A PAKSI HULLADÉKOT?	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.09	MAGYAR HÍRLAP	HANGSÚLY A MEGÚJULÓ ENERGIÁKON	MEGÚJULÓ ENERGIA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.09	ÚJ MAGYARORSZÁG	OLAJOSOK A KÖRNYEZETÉRT	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.09	NÉPSZABADSÁG	FOGALMAZVÁNYSZINTŰ A ZÖLDTERVEZET	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1994.03.10	MAGYAR HÍRLAP	JÖVŐRE MÁR VILLAMOS VISZ VÉGIG A BUDAI RAK.	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.10	HVG	KIÉNEKELT PÉNZEK	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE
1994.03.10	VILÁGGAZDASÁG	AZ ÁVÜ GARANCIÁVÁLLALÁSAI	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.11	NÉPSZABADSÁG	HOVÁ VEZET A VÍZLÉPCSŐ?	VÍZLÉPCSŐ-MOZGALOM	PUBLICISZT.
1994.03.11	ÚJ MAGYARORSZÁG	MAGÁNOSÍTÁSI HÁTRÁNYOK A BALATONNÁL	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.12	HVG	BŐS-NAGYMAROS: UNOKÁINK IS LÁTNI FOGJÁK	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.12	HVG	ZÖLD ALMA	ZÖLDMOZGALOM	PUBLICISZT.
1994.03.12	ÚJ MAGYARORSZÁG	ZÖLD ALTERNATÍVÁK	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.16	MAGYAR HÍRLAP	MA BEFEJEZŐDIK A SZIGETKÖZI VÍZPÓTLÁS ÁLT ...	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.16	MAGYAR HÍRLAP	INTERPELLÁCIÓ ÉS KAMPÁNY A VÁROSLIGETÉRT	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.18	MAGYAR HÍRLAP	A HULLADÉK DRÁGA MULATSÁG	HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.19	NAPI GAZDASÁG	ELŐTÉRBE AZ ÉPÍTŐIPAR ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1994.03.19	MAGYAR NEMZET	ALKUDOZÁS HATÁSKÖR NÉLKÜL	NUKLEÁRIS HULLADÉK	BESZÁMOLÓ
1994.03.21	MAGYAR NEMZET	A TERMÉSZETI TŐKE MEGTÉRÜLÉSÉRE NINCS ESÉLY	KÖRNYEZETPOLITIKA	ELEMZÉS
1994.03.21	ÚJ MAGYARORSZÁG	DUNA: KÜSZÖBÖN A KÉTOLDALÚ MEGÁLLAPODÁS	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.21	ÚJ MAGYARORSZÁG	EGY SZIGETKÖZI POLGÁRMESTER SZERINT ...	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1994.03.22	NÉPSZABADSÁG	ÖTVEN TONNÁS KAPU SZAKADT KI BŐSNÉL	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.23	NÉPSZABADSÁG	POZSONYNAK GARANTÁLNI KELL A SZABAD HAJÓZÁST	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.23	NÉPSZABADSÁG	A VÉDETT GYEPEKET MÁR FELTÖRTÉK	TERMÉSZETVÉDELEM	SZEMLE
1994.03.23	NÉPSZABADSÁG	ÖNKORMÁNYZATOK A VÉRTESEÉRT	TERMÉSZETVÉDELEM	RIPORT
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉKEK	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉKEK	SZEMLE
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	KÖRKÉP A KEDVEZMÉNYES KATALIZÁTOR AKCIÓRÓL	LEVEGŐSZENNYEZÉS	SZEMLE
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	DÖNTENEK A TERMÉKDÍJ FELHASZNÁLÁSRÓL	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE

1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	A GÖRÖG PHARE A KÖRNYEZETBARÁT KÖZLEKEDÉSRŐL	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	NÉPBETEGSÉGGÉ VÁLT A SZÉNANÁTHA	KÖRNYEZETEGÉSZSÉGÜGY	SZEMLE
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	KORREKTÚRÁRA SZORUL A ZÖLDÜTEMŰ PROGRAM	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	MEGOLDÁSRA VÁR AZ ALUMÍNIUM ITALOS DOBOZOK ...	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	GYŰJTIK AZ IRODAI PAPÍRHULLADÉKOT	HULLADÉK	SZEMLE
1994.03.23	MAGYAR HÍRLAP	TOVÁBBI FEJLESZTÉSRE VÁR A FUVAROZÁS	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1994.03.23	ESTI HIRLAP	TAKARÉKLÁNGON	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.23	NÉPSZABADSÁG	A VÉDETT GYEPEKET MÁR FELTÖRTÉK	TERMÉSZETVÉDELEM	INTERJÚ
1994.03.23	NÉPSZABADSÁG	A KISZAVAZOTT PARAGRAFUS BOSSÚJA	KÖRNYEZETVÉDELMI POLITIKA	BESZÁMOLÓ
1994.03.24	NÉPSZABADSÁG	SZOMBATON HELYREÁLL A FORGALOM A DUNÁN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.24	MAGYAR HÍRLAP	A SZIVATTYÚS VÍZPÓTLÁST TÁMOGATJA A BÓSI ...	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.24	MAGYAR NEMZET	KÖRNYEZETVÉDELEM: SZIGETKÖZ	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.24	ÚJ MAGYARORSZÁG	METEOROLÓGIAI VILÁGNAP	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.24	NÉPSZABADSÁG	ZÖLD RÉMÁLOM?	ENERGIA PRIVATIZÁCIÓ	SZEMLE
1994.03.25	NÉPSZABADSÁG	BŐSNÉL NEM SIKERÜLT KIMENTENI A TOLÓHAJÓT	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.26	NÉPSZABADSÁG	BÓSI ERŐMŰ – A VIZSGÁLAT FOLYIK A HAJÓK ÁLLNAK	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.03.28	MAGYAR HÍRLAP	FENNTARTHATATLAN A VÍZPARTI ÉPÍTÉSI TILALOM	TELEPÜLÉSPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.28	MAGYAR NEMZET	IDEIGLENES VÍZPÓTLÁST – KAVICSPADOKKAL.	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.28	MAGYAR NEMZET	KÖRNYEZETVÉDELEM	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.28	ÚJ MAGYARORSZÁG	MIÉRT NEM LESZ MOST BALATONI TÖRVÉNY?	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.03.28	MAGYAR HIRLAP	A ZÖLDEK ELLENZIK A FELSZÍNI VÍZPÓTLÁST	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1994.03.28	MAGYAR NEMZET	A MEGŐRÖKÖLT INTÉZKEDÉSI KÁOSZ NEM TISZTUL	KÖRNYEZETPOLITIKA	INTERJÚ
1994.03.29	NÉPSZABADSÁG	KÖRNYEZETI JÖVŐKÉP 2020-IG	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1994.03.31	NÉPSZABADSÁG	NINCS PÉNZ A SZIGETKÖZI SZIVATTYÚZÁSRA	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.04.01	NÉPSZABADSÁG	ERDŐVÉSZ	ERDŐPUSZTULÁS	PUBLICISZT.
1994.04.01	NÉPSZABADSÁG	UTÁNUNK A SZMOG?	LEVEGŐSZENNYEZÉS	RIPORT
1994.04.01	MAGYAR HÍRLAP	MÁTÓL DUNAI TEREPSZEMLÉN A HÁGAI BÍRÁK	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.04.01	MAGYAR HÍRLAP	KEDVEZŐ POZÍCIÓINK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.02	NÉPSZABADSÁG	SZIGETKÖZI KÉK DUNA KERINGŐ	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.04.02	PESTI HIRLAP	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS MINDEN SZINTEN	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1994.04.02	REGGELI KURIR	LENYELJÜK A „ZÖLDEK” BÉKÁJÁT?	ZÖLDMOZGALOM	INTERJÚ
1994.04.02	NÉPSZABADSÁG	HAT BEVÁSÁRLÓKÖZPONT ÉPÍTÉSÉT TERVEZI ...	KÖRNYEZETPOLITIKA	RIPORT
1994.04.05	NÉPSZABADSÁG	OROSZ ZÖLDEK A PAKSI FŰTŐELEM ELLEN	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.04.05	MAGYAR NEMZET	BÍRÁK A GÁTON	VÍZLÉPCSŐ	RIPORT

1994.04.05	MAGYAR NEMZET	A KITALÁTOROK KUDARCA ...?	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZT.
1994.04.06	NÉPSZABADSÁG	JOGTALAN ERDŐIRTÁS, HTO TARTALÉKOLÁS	ERDŐPUSZTULÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.06	NÉPSZABADSÁG	ÁLLATKÍSÉRLETEKRŐL ÉS HALÁLOS GYÓGYSZEREKRŐL	ÁLLATVÉDELEM	SZEMLE
1994.04.06	NÉPSZABADSÁG	TERV AZ ÁLLATOK VÉDELMÉRE	ÁLLATVÉDELEM	HÍR
1994.04.06	NÉPSZAVA	VESZÉLYBEN VAN ALGYŐ	VESZÉLYES HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.04.07	NÉPSZABADSÁG	MOSZKVAI VITA A PAKSI ERŐMŰVEL	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.04.07	NÉPSZABADSÁG	SUGÁRZÓ ATOMGONDOK	NUKLEÁRIS HULLADÉK	SZEMLE
1994.04.09	NÉPSZABADSÁG	JELCIN KÉPVISELŐJE VÉDI A PAKSI MEGÁLLAPODÁST	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.04.09	HVG	GYÁRTSATOK ZÖLDET!: ÚJ GREENPEACE KAMPÁNY	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE
1994.04.09	HVG	„FIGYELMEZTETJÜK A KORMÁNYT...”	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.10	MAGYAR NEMZET	KÖRNYEZETVÉDELEM: ERDŐKÁRPÓTLÁS	ERDŐPUSZTULÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.11	PESTI HIRLAP	A ZÖLDEK ÉS AZ AGRÁRSZÖVETSÉG	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.11	ÚJ MAGYARORSZÁG	A TISZTA ERDŐÉRT	ERDŐPUSZTULÁS	SZEMLE
1994.04.12	NÉPSZABADSÁG	SZMOGRIADÓ TERVEZET KÉSZÜL	LEVEGŐSZENNYEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.12	PROTESTÁNS SZEMLE	MÉRNÖKÖK A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉRT	ÖKOLÓGIAI TUDAT	PUBLICISZT.
1994.04.12	ÚJ MAGYARORSZÁG	FALU-VÁROS-RÉGIÓ	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.12	4X4	KÖZLEKEDÉSPOLITIKA ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1994.04.13	MAGYAR HIRLAP	ZÖLDEK A LISTAÁLLÍTÁS UTÁN	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.14	NÉPSZABADSÁG	A MOSZKVAI ZÖLDEK AZ URALT FÉLTIK	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.14	ÚJ MAGYARORSZÁG	ÚJRA LÁTOGATHATÓK A TIHANYI BARÁTLAKÁSOK	TERMÉSZETVÉDELEM	TUDÓSÍTÁS
1994.04.14	VILÁGGAZDASÁG	VÍZIERŐMŰVEK A TISZÁN	VÍZIERŐMŰ	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.14	MAGYAR NEMZET	KÖRNYEZETVÉDELEM: BALATON	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.14	ÚJ MAGYARORSZÁG	PÁLYÁRA ÁLLÍTOTT KÖRNYEZETVÉDELEM	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1994.04.15	NÉPSZABADSÁG	ELKÉSZÜLT A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI KONCEPCIÓ	HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.15	ÚJ MAGYARORSZÁG	AGGODALOM A FŐVÁROSÉRT	ZÖLDTERÜLET	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.16	HVG	KI MIT SZÍV BE?: KÖZPONTI ADATOK NYILVÁNOSSÁGA	KÖRNYEZETI JOG	SZEMLE
1994.04.16	VASÁRNAPI HÍREK	MEGGYŐZŐ ÖSSZEGEK	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.04.16	ÚJ MAGYARORSZÁG	MŰEMLEKVÉDELEM	VÁROSVÉDELEM	SZEMLE
1994.04.17	HETI KIS ÚJSÁG	A MAGYAR FALU REHABILITÁCIÓJA	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TUDÓSÍTÁS
1994.04.19	NÉPSZABADSÁG	A HORTOBÁGY MAJDNEM VILÁGÖRÖKSÉG	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.19	REGGELI KURIR	KÁRTÉKONY VÍZPÓTLÁS?	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1994.04.19	NÉPSZABADSÁG	HÁROMSZÁZ ILLEGÁLIS HULLADÉKLERAKÓ	HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.04.20	NÉPSZABADSÁG	A FÖLD NAPJA MINT KAMPÁNYFOGÁS?	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1994.04.20	NÉPSZABADSÁG	TERMÉKDÍJ, VAGY BETÉDÍJ?	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE

1994.04.20	NÉPSZABADSÁG	CSENOBILT LE KELL ZÁRNI	ATOMERŐMŰ BIZTONSÁG	SZEMLE
1994.04.20	NÉPSZABADSÁG	HONNAN JÖN A SZÉNDIOXID?	GLOBALIS FELMELEGEDÉS	SZEMLE
1994.04.21	MAGYAR HÍRLAP	KÉMIA, KÖRNYEZET, NAGYPOLITIKA	KÖRNYEZETPOLITIKA	PUBLICISZT.
1994.04.21	NAPI GAZDASÁG	ISMÉT A PAKSI HULLADÉKRÓL MOSZKVÁBAN	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1994.04.21	MAGYAR NEMZET	RENDEZVÉNYEK A FÖLD NAPJÁN	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.22	NÉPSZABADSÁG	APRÓ ŐSEMLŐS A DINOSZAURUSZOK KÖZÖTT	ZÖLDMOZGALOM	INTERJÚ
1994.04.22	NAPI GAZDASÁG	JAVÍTANI KELL A MINISZTERIUM ÉS A KÖRNYEZET...	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.22	ÚJ MAGYARORSZÁG	GYŰJTÉS KAPOSVÁRON	KÖRNYEZETI POLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.22	ÚJ MAGYARORSZÁG	A FÖLD NAPJA – FÖLDKÖZELBŐL	KÖRNYEZETI POLITIKA	RIPORT
1994.04.22	NÉPSZABADSÁG	AZ ALTERNATÍVA ELHATÁROLÓDIK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.23	HVG	BÁNYARÉMSÉGEK	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	SZEMLE
1994.04.23	MAGYAR HÍRLAP	KÖRNYEZETBŐL ELÉGSÉGES?	KÖRNYEZETPOLITIKA	PUBLICISZT.
1994.04.23	MAGYAR NEMZET	A ZÖLDEK SZEMBEN A ZÖLD PÁRTTAL	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.24	NÉPSZABADSÁG	ELSŐ FOKON VESZTES AZ AUCHAN	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.25	MAGYAR NEMZET	AUSZTRIA MA MÉG ÖKÖLBAJNOK	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.25	REGGELI KURIR	SOK BÁBA KÖZT ELVÉSZ A BALATON	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	SZEMLE
1994.04.26	ÚJ MAGYARORSZÁG	KÖRNYEZETVÉDELMI TANÁCSKOZÁS	LEVEGŐSZENNYEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.27	VILÁGGAZDASÁG	GÁZ LESZ A LADÁKBAN	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.28	MAGYAR HÍRLAP	NAGYVÁROSI KOMPLEX KÖRNYEZETMINŐSÍTŐ ...	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1994.04.29	NÉPSZABADSÁG	„ZÖLD” AKCIÓ AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1994.04.29	ÉRTED VAGYOK	A KERESZTÉNYEK FELELŐSSÉGE A GLOBALIS ...	ÖKOLÓGIAI TUDAT	PUBLICISZT.
1994.04.29	ÚJ MAGYARORSZÁG	MEGÍRTUK – VIZSGÁLJÁK	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	RIPORT
1994.04.30	NÉPSZABADSÁG	A ZÖLD PÁRT CSUPÁN NEVÉBEN ZÖLD	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.30	PESTI HIRLAP	TILTAKOZÓ EURÓPAI ZÖLDEK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1994.04.30	MAGYAR HIRLAP	ELHAMARKODOTT VOLT AZ ERDŐPRIVATIZÁCIÓ	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS

2. SZ. MELLÉKLET

MEGJELENT	MÉDIA	CÍM	TEMATIKA	MŰFAJ
1997.02.01	NÉPSZABADSÁG	NEMCSÓK: ELKÉPZELHETŐ DUNAKILITI ÜZEMBE ...	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.02.01	NÉPSZABADSÁG	GÁTAK ÉPÜLNEK AZ IPOLYON	FOLYÓSZABÁLYOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.01	REFORM	A KÖRNYEZETVÉDELLEM DISZKRÉT BAJA	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.01	MAGYAR HIRLAP	BÍRÓSÁGI ÍTÉLET VAGY KÜLÖNALKU?	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.01	MAGYAR JOG	A KÖRNYEZETVÉDELMI JOG ÉS A FOGYASZTÓ AZ EU-BAN	KÖRNYEZETI JOG	TANULMÁNY
1997.02.01	HAVI POLITIKA	AZ ERDŐK VÉDELMÉBEN	ERDŐPUSZTULÁS	INTERJÚ
1997.02.01	HAVI POLITIKA	ORSZÁGOKAT ÖSSZEKÖTŐ KERÉKPÁRÚT-HÁLÓZAT ...	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.01	EURÓPAI TÜKÖR	KÖRNYEZETVÉDELMI JOGKÖZELÍTÉS: KÖZEPES ...	KÖRNYEZETI JOG	SZEMLE
1997.02.01	NÉPSZABADSÁG	BŐS: MÉG NINCS SZLOVÁK VÁLASZ	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1997.02.01	MAGYAR NEMZET	NINCS ELŐKÉSZÍTETT TITKOS PAKTUM	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1997.02.01	MAGYAR NEMZET	HÁGA UTÁN JÖN A BIZTONSÁGI TANÁCS	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1997.02.01	MAGYAR NEMZET	FÉL ÉVÜNK VAN A MEGÁLLAPODÁSRA	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA
1997.02.02	VASÁRNAPI HÍREK	A MINISZTERIUM SZERINT RÉMHÍR VAN, SZENNYEZÉS ...	VESZÉLYES HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.02.03	NÉPSZABADSÁG	NEM FOG BEVÁLNI AZ M3-AS?	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1997.02.03	NÉPSZABADSÁG	ZÖLD BÍRÁLAT A BANKFIGYELŐKTŐL	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1997.02.03	NÉPSZABADSÁG	FOLTOKBAN REJLIK A PARK	ZÖLDTERÜLET	SZEMLE
1997.02.04	MAGYAR HIRLAP	INDUL A VERSENY A GARÉI HORDÓKÉRT	VESZÉLYES HULLADÉK	RIPORT
1997.02.05	NÉPSZABADSÁG	POZSONY MÁR HÁGÁRA VÁR	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.02.05	VILÁGGAZDASÁG	TÖBB MILLIÓ DOLLÁR AZ ÖNKORMÁNYZATOKNAK	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TUDÓSÍTÁS
1997.02.05	ÚJ MAGYARORSZÁG	SZEMÉTDOLGOK	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.05	ÚJ MAGYARORSZÁG	PASCAL ÉS A FENÉKKÜSZÖB	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA
1997.02.05	ÚJ MAGYARORSZÁG	SZÁZEZER KONTRA ÖT	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA
1997.02.07	NÉPSZABADSÁG	SZOMBATHELYI NÉPSZAVAZÁS - BENZINKÚTRÓL	KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKT.	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.08	MAGYAR HIRLAP	TITOKZATOS TERV A BUDATÉTÉNYI-FENNSÍK ...	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TUDÓSÍTÁS
1997.02.10	NÉPSZABADSÁG	30 MILLIÁRDOS ÜZLET A HULLADÉK	HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.02.11	NÉPSZABADSÁG	IGAZOLT SZENNYEZÉSI ADATOK GARÉBÓL	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.11	NÉPSZABADSÁG	REKLÁMADÓ ÉS KÖRNYEZETVÉDELLEM	KÖRNYEZETPOLITIKA	PUBLICISZTIKA
1997.02.11	MAGYAR HIRLAP	FÚJHATJUK	KÖRNYEZETI JOG	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.11	MAGYAR HIRLAP	ÁTALAKULÓ ZÖLDHATÓSÁGOK	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.11	ÚJ MAGYARORSZÁG	GARÉI BOMBA DOROGON	VESZÉLYES HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.02.11	NÉPSZABADSÁG	EGY ELFELEJTETT EPIZÓD	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA

1997.02.11	NÉPSZABADSÁG	DUZZASZTÓMŰ ESZTERGOMNÁL?	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA
1997.02.12	VILÁGGAZDASÁG	LELASSULT AZ ERDŐTELEPÍTÉS	ERDŐPUSZTULÁS	SZEMLE
1997.02.12	NÉPSZAVA	ELSZABADULT HIRDETÉSEK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.12	ÚJ MAGYARORSZÁG	CIVILEK ÉS TUDÓSOK	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.12	NÉPSZABADSÁG	ALÁÍRÁSGYŰJTÉS A GARÉI ÉGETŐMŰ ELLEN	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.02.12	ÚJ MAGYARORSZÁG	ALÁÍRÁSGYŰJTÉS GARÉ JÖVŐJÉÉRT	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.02.12	MAGYAR NEMZET	ALÁÍRÁSGYŰJTÉST SZERVEZETT...	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.02.12	MAGYAR HÍRLAP	CIVIL KONTROLLMÉRÉSEK GARÉN	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.14	NÉPSZABADSÁG	KINEK KELL KINEK NEM AZ ATOMTEMETŐ	NUKLEÁRIS HULLADÉK	HÍR
1997.02.14	NÉPSZABADSÁG	TÁMOGATÁSRA VÁR A HORTOBÁGY	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.14	NÉPSZABADSÁG	ILLÉS ZOLTÁN BŐSRŐL ÉS A DOROGI ÉGETŐMŰRŐL	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.15	ÚJ MAGYARORSZÁG	IPARI TITOK VAGY EMBERI ÉLET?	VESZÉLYES HULLADÉK	INTERJÚ
1997.02.16	VASÁRNAPI HÍREK	FELJELENTÉS A PRÓBAÉGETÉS MIATT	VESZÉLYES HULLADÉK	RIPORT
1997.02.17	MAGYAR HÍRLAP	CSOBÁNKA CSENDES, ÚJRA CSENDES	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.18	NÉPSZABADSÁG	SZEMÉTBEN NEM VAGYUNK VÁLOGATÓSAK	HULLADÉK	HÍR
1997.02.18	VILÁGGAZDASÁG	MI LESZ A VEGYIPARI HULLADÉKOKKAL?	VESZÉLYES HULLADÉK	SZEMLE
1997.02.18	MAGYAR NEMZET	A LAKOSSÁG TILTAKOZIK	HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.18	NÉPSZABADSÁG	AZ IMAZAPÍR ÉS A PLATÁNOK	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.18	NÉPSZABADSÁG	MDF-AKCIÓ A GARÉI ÉGETŐMŰ ELLEN	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.02.18	ÚJ MAGYARORSZÁG	A MÉRGEZÉSVESZÉLY ÁTKÖLTÖZTETÉSE	VESZÉLYES HULLADÉK	INTERJÚ
1997.02.18	ÚJ MAGYARORSZÁG	ALÁÍRÁSOK A HULLADÉK ELLEN	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1997.02.19	MAGYAR HÍRLAP	A LEGVESZÉLYESEBB ANYAGOKAT MÁR ...	VESZÉLYES HULLADÉK	RIPORT
1997.02.20	NAPI GAZDASÁG	AZ ÖNKORMÁNYZATOK 72 MILLIÁRD FORINTRA ...	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.21	NÉPSZABADSÁG	ÉPÜLJÖN-E ÚJ METRÓ BUDAPESTEN?	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1997.02.21	MAGYAR HÍRLAP	DOROGI TORPEDÓ A HULLADÉKNAK	VESZÉLYES HULLADÉK	SZEMLE
1997.02.21	MAGYAR NEMZET	A GARÉI VESZÉLYESHULLADÉK...	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.02.24	NÉPSZABADSÁG	ZÖLDRUHÁS SÓGOROK A KÓCSAGVÁRBAN	TERMÉSZETVÉDELEM	SZEMLE
1997.02.24	NÉPSZABADSÁG	RIÓI MÉRLEG: KUDARCÍZŰ MAGYAR SIKER	GLOBÁLIS GONDOK	SZEMLE
1997.02.24	NÉPSZABADSÁG	KADMIUM A MARGITHÍDNÁL	VÍZSZENNYEZÉS	SZEMLE
1997.02.24	ÚJ MAGYARORSZÁG	A GARÉ-ÜGY FOLYTATÓDIK	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1997.02.25	VILÁGGAZDASÁG	GAZDASÁGI BIZOTTSÁG ELŐTT A BÁNYATÖRVÉNY	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.26	MAGYAR HÍRLAP	KÖRNYEZETVÉDELEM	VÁROSVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.26	VILÁGGAZDASÁG	A GARÉI ERŐMŰ ELLEN	VESZÉLYES HULLADÉK	SZEMLE
1997.02.26	VILÁGGAZDASÁG	A VELENCEI-TÓ VÉDELMEBEN	FOLYÓSZABÁLYOZÁS	SZEMLE

1997.02.26	VILÁGGAZDASÁG	A ZÖLDEK BÍRÁLJÁK A GYORSÉTERMEKET	HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.02.26	MAGYAR HÍRLAP	SZABVÁNYOK A KÖRNYEZETVÉDELEMÉRT	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.26	NÉPSZABADSÁG	VESZÉLYES LENNE A DOROGI PRÓBAÉGETÉS	KÖRNYEZETPOLITIKA	HÍR
1997.02.27	NÉPSZABADSÁG	ELTÉRÍTETT ZÖLD PÉNZEK	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.27	MAGYAR HÍRLAP	DUNASZAURUSZ VAGY ELSZALASZTOTT LEHETŐSÉG	VÍZLÉPCSŐ	ELEMZÉS
1997.02.28	NÉPSZABADSÁG	BONNI VITA AZ ATOMHULLADÉKRÓL	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.02.28	NÉPSZABADSÁG	JELENTŐS KÁRT OKOZOTT A DUNA ELTÉRÍTÉSE	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.02.28	NÉPSZABADSÁG	A BŐSI SZERZŐDÉSFOGALMAZÓ	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1997.02.28	NÉPSZABADSÁG	SEGÉLY HELYETT ÁLSEGÉLY	KÖRNYEZETPOLITIKA	HÍR
1997.02.28	ÚJ MAGYARORSZÁG	ZÖLDFOGYATKOZÁS	KÖRNYEZETPOLITIKA	HÍR
1997.02.28	MAGYAR HÍRLAP	HÁGÁBA TART A DUNA KÖR IS	VÍZLÉPCSŐ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.02.28	MAGYAR HÍRLAP	A DUNASZAURUSZT LEGYŐZI A CIVIL ELLENÁLLÁS	VÍZLÉPCSŐ	ELEMZÉS
1997.03.01	NÉPSZABADSÁG	A DUNÁRÓL KÖZÖSEN KELL DÖNTENI	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.01	NÉPSZABADSÁG	NUKLEÁRIS KONVOJ	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.03.01	NÉPSZABADSÁG	PAKS KÖRNYÉKÉN TILOS A KOTRÁS	NUKLEÁRIS BIZTONSÁG	TUDÓSÍTÁS
1997.03.01	NÉPSZABADSÁG	HÁGA AZ IGAZSÁG NAGYTERME	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA
1997.03.01	NÉPSZABADSÁG	TÉVEDÉS VOLT A C VARIÁNS MEGÍTÉLÉSE	VÍZLÉPCSŐ	INTERJÚ
1997.03.01	NÉPSZABADSÁG	VÍZELLÁTÁS TERMÉSZETES ÚTON	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA
1997.03.01	NÉPSZABADSÁG	KÉK DUNA KERINGŐ	VÍZLÉPCSŐ	PUBLICISZTIKA
1997.03.01	MAGYAR NEMZET	TOVÁBB OSZTÓDNAK A ZÖLDEK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.01	MAGYAR HÍRLAP	KÁRBEMUTATÁSSAL INDUL A BŐS-PER	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.01	MAGYAR HÍRLAP	MŰKÖDÉSBE LÉP A DUNASZAURUSZ	VÍZLÉPCSŐ-TÁRSADALOM	SZEMLE
1997.03.01	MAGYAR HÍRLAP	ATOMHULLADÉK RÁZÓS ÚTON	NUKLEÁRIS HULLADÉK	ELEMZÉS
1997.03.01	MAGYAR HÍRLAP	MŰKÖDÉSBE LÉP A DUNASZAURUSZ	VÍZLÉPCSŐ	ELEMZÉS
1997.03.03	NÉPSZABADSÁG	BŐS HÁGÁBA ÉRKEZETT	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.03	NÉPSZABADSÁG	TÜNTETÉSI TILALOM GORLEBENNÉL	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.03.03	MAGYAR HIRLAP	KÉK DUNA MERENGŐ	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.03	MAGYAR HIRLAP	VEGYIPAR	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	INTERJÚ
1997.03.03	NÉPSZABADSÁG	TOTÁLIS SZAVAZÁS A TOTALRÓL	KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKT.	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.03	MAGYAR HÍRLAP	ZÖLDTERÜLETI FOGYÓKÚRA	ZÖLDMOZGALOM	RIPORT
1997.03.03	MAGYAR HÍRLAP	KÖZBESZÓLHAT A LAKOSSÁG	RENDEZÉSI TERV	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.03	NÉPSZABADSÁG	BÉCS TANÁCSOKKAL SEGÍTI BUDAPESTET	NEMZETK. EGYÜTTMŰKÖDÉS	TUDÓSÍTÁS
1997.03.03	MAGYAR NEMZET	MA KEZDŐDIK A PER BŐSRŐL	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.04	NÉPSZABADSÁG	A SZÓ ÖT NAPIG A MAGYAR KÜLDÖTTségÉ	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS

1997.03.04	MAGYAR HÍRLAP	HÁGAI MEDERBEN A DUNA-VITA	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.04	MAGYAR HÍRLAP	ZÖLDTERÜLETI FOGYÓKÚRA	ZÖLDTERÜLET	RIPORT
1997.03.04	MAGYAR HIRLAP	KÖRNYEZETVÉDELEM ÓBUDÁN	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.04	NAPI GAZDASÁG	EU-MEGÁLLAPODÁS A SZÉNDIOXID-KIBOCSÁTÁS ...	GLOBALIS GONDOK	SZEMLE
1997.03.05	NÉPSZABADSÁG	KÖRNYEZETVÉDELMI ÉRVEK A HÁGAI BÍRÓSÁGON	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.05	NÉPSZABADSÁG	CASTOR-MANOVER LÉGKALAPÁCSOKKAL	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.03.05	NÉPSZABADSÁG	ÚJABB HÚSZ KILOMÉTER KERÉKPÁRÚT.....	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1997.03.05	NÉPSZABADSÁG	SZEMETES BUDAPESTNÉL A DUNA FENEKE	VÍZMINŐSÉG	SZEMLE
1997.03.05	MAGYAR HÍRLAP	AZ EREDETI VÍZLÉPCSŐ IS ...	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.06	NÉPSZABADSÁG	BŐSNÉL 1987 ÓTA TERVEZTÉK A C VARIÁNST	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.06	MAGYAR HÍRLAP	MAGYAR ÖSSZTŰZ A C VARIÁNSRA	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.06	MAGYAR HÍRLAP	CÉLBA ÉR AZ ATOMVONAT	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.03.06	MAGYAR NARANCS	BIOBOLT	ÉLETMÓD	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.06	NÉPSZAVA	TEGNAPTÓL ÉLESBEN MÉR AZ UTAKON A FÜSTRADAR	LEVEGŐSZENNYEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.07	NÉPSZABADSÁG	FOLYTATÓDIK A BALATON KOTRÁSA	VÍZMINŐSÉG	TUDÓSÍTÁS
1997.03.07	MAGYAR HÍRLAP	HÁGÁBAN MEGTÖRT A BÍRÁK HALLGATÁSA	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.07	MAGYAR HIRLAP	KISKÁTÉ A 4-ES VONALRÓL	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.07	NÉPSZABADSÁG	BENZINKÚT A SPORTTELEP ÁRA	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	RIPORT
1997.03.08	NÉPSZABADSÁG	SZÉNÁSI: SZERETNÉNK VISSZAKAPNI A DUNÁT	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.08	MAGYAR HÍRLAP	VÁLASZOK HÁGAI KÉRDÉSEKRE	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.08	MAGYAR HÍRLAP	SZOMBATHELY A TOTÁLIS CSODÁK VÁROSA	RENDEZÉSI TERV	RIPORT
1997.03.08	NÉPSZABADSÁG	GARÉI ÜTKÖZETEK	VESZÉLYES HULLADÉK	SZEMLE
1997.03.10	MAGYAR HÍRLAP	MEGLEPETÉSEK NÉLKÜL HÁGÁBAN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.11	NÉPSZABADSÁG	A NÁDAS SZENNYVIZET TISZTÍT	VÍZMINŐSÉG	SZEMLE
1997.03.11	NÉPSZABADSÁG	SZIGORÚAN ELLENŐRZÖTT VIPERÁK	TERMÉSZETVÉDELEM	SZEMLE
1997.03.11	MAGYAR HIRLAP	ÖSSZEFOGÁS A HOLTÁGAKÉRT	FOLYÓSZABÁLYOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.11	SZABAD FÖLD	A TÉRSÉGI (TERÜLET)FEJLESZTÉSÉ A JÖVŐ	TERÜLETFEJLESZTÉS	INTERJÚ
1997.03.11	NÉPSZABADSÁG	BÍRSÁGGAL VÉDETT TERMÉSZET	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.12	NÉPSZABADSÁG	SZMOGVESZÉLY PÁRIZSBAN	LEVEGŐSZENNYEZÉS	TUDÓSÍTÁS
1997.03.12	NÉPSZABADSÁG	BELGRÁD IDŐZÍTETT ATOMBOMBÁN ÜL	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.03.12	MAGYAR HÍRLAP	CIVIL KÖRNYEZETVÉDŐK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.13	NÉPSZABADSÁG	KI SZÁMOLJA FEL A SZEMÉTTTELEPET?	HULLADÉK	RIPORT
1997.03.13	MAGYAR HÍRLAP	VÉDELEMRE VÁRUNK AZ ÁLLATOK	ÁLLATVÉDELEM	SZEMLE
1997.03.13	NÉPSZABADSÁG	A FIDESZ, A DUNA KÖR ELÉGEDETT A HÁGAI ...	VÍZLÉPCSŐ	HÍR

1997.03.14	MAGYAR HÍRLAP	AZ ARAL-TÓ SZOMORÚ KATASZTRÓFÁJA	FOLYÓSZABÁLYOZÁS	SZEMLE
1997.03.14	MAGYAR HÍRLAP	PORTUGÁL HŰSÉG A HIPERMARKETEK MELLETT	ÉLETMÓD	SZEMLE
1997.03.14	NÉPSZABADSÁG	CÖVEKEK A NEVESINCS TÓBAN	FÖLDPRIVATIZÁCIÓ	SZEMLE
1997.03.16	EVANGÉLIKUS ÉLE	KÉSZÜLÜNK A 9. EVANGÉLIKUS VILÁGGYŰLÉSRE	ÖKOLÓGIAI TUDAT	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.17	NÉPSZABADSÁG	KI SZÁMOLJA FEL A SZEMÉTTELEPET?	VESZÉLYES HULLADÉK	SZEMLE
1997.03.18	SZABAD FÖLD	A DUNA BÖLCSŐJÉBEN	VÍZLÉPCSŐ	RIPORT
1997.03.21	NÉPSZABADSÁG	HÉTFŐTŐL BŐS ISMÉT HÁGÁBAN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.21	NÉPSZABADSÁG	A VISSZASZEREZHETŐSÉG MÍTOSZA	VÍZLÉPCSŐ-MOZGALOM	PUBLICISZTIKA
1997.03.21	MAGYAR HIRLAP	AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSRÓL DÖNTENEK A ZÖLDEK	ZÖLDMOZGALOM	TUDÓSÍTÁS
1997.03.21	NÉPSZABADSÁG	SZEMÉTTELEP BLOKÁD ALATT	HULLADÉK	HÍR
1997.03.21	MAGYAR HÍRLAP	PARK VAGY PARKOLÓ	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.21	ÚJ MAGYARORSZÁG	SEPRŰ HELYETT LAPÁT	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.21	NÉPSZABADSÁG	KI GYAKOROL POLITIKAI NYOMÁST?	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.22	MAGYAR HÍRLAP	A HALHATATLANSÁG AZ IGAZI VESZÉLY	BIOTECHNOLÓGIA	RIPORT
1997.03.22	ÚJ MAGYARORSZÁG	ÖKOLÓGIA SINCS ERKÖLCS NÉLKÜL	KÖRNYEZETPOLITIKA	TUDÓSÍTÁS
1997.03.22	NÉPSZABADSÁG	ZÖLDTALÁLKOZÓ GÖDÖLLŐN	ZÖLDMOZGALOM	HÍR
1997.03.24	NÉPSZABADSÁG	BEKÖLTÖZHETŐ-E A BIKINI-SZIGET?	RÁDIOAKTÍV SZENNYEZÉS	RIPORT
1997.03.24	NÉPSZABADSÁG	A VÍZKÉSZLETEK VÉDELEMRE SZORULNAK	VÍZMINŐSÉG	SZEMLE
1997.03.24	NÉPSZABADSÁG	MÁTÓL A SZLOVÁKOKÉ A SZÓ HÁGÁBAN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.24	MAGYAR HÍRLAP	MÁTÓL A SZLOVÁKOKÉ A SZÓ A HÁGAI BÍRÓSÁGON	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.24	MAGYAR HÍRLAP	EGY BENZINKÚT ÉPÍTÉSÉRŐL VITATKOZNAK	ZÖLDMOZGALOM	HÍR
1997.03.24	MAGYAR HÍRLAP	INOTÁNAK DRÁGA AZ ENERGIA	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	SZEMLE
1997.03.24	MAGYAR NEMZET	ELTŰNIK A KISERDŐ?	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.03.24	NÉPSZABADSÁG	A HAZAI ZÖLDEK EURÓPAI MEGOLDÁST SÜRGETNEK ...	ZÖLDMOZGALOM	HÍR
1997.03.25	NÉPSZABADSÁG	HATALOMTÓL TÁVOL, GONDOK KÖZELÉBEN	ZÖLDMOZGALOM	RIPORT
1997.03.25	NÉPSZABADSÁG	ÚJ HÍREK AZ ÜVEGHÁZHATÁSRÓL	GLOBÁLIS GONDOK	SZEMLE
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	KIÉ LEGYEN A SÉTÁNY?	ZÖLDTERÜLET	HÍR
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	BEFEJEZÉS ELŐTT A TÁJREHABILITÁCIÓ	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	SZEMLE
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	SZÁMÍTÓGÉPRE KERÜLNEK A KÖRNYEZETVÉDELMI ...	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	KELENDŐEK AZ „EZERFORINTOS” KATALIZÁTOROK	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	SZEMLE
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	ÖKOPARK ÉPÜL ÓBUDÁN	ZÖLDTERÜLET	SZEMLE
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	NYOLCVANMILLIÓS BERENDEZÉS KÖBÁNYÁN	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	SZEMLE
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	MEGFENEKLETT AZ EBPISZOKPROGRAM	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1997.03.25	NÉPSZABADSÁG	NÉPSZAVAZÁS BENZINKÚTRÓL	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR

1997.03.25	MAGYAR NEMZET	HÉT ÉS FÉLEZER ALÁÍRÁS	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.03.25	NÉPSZABADSÁG	GARÉI ALÁÍRÁSGYŰJTŐK	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.03.25	NÉPSZABADSÁG	33 MILLIÓ EGY MUNKAHELYÉRT	ZÖLDMOZGALOM	HÍR
1997.03.25	NÉPSZABADSÁG	HATALOMTÓL TÁVOL, GONDOK KÖZELÉBEN	ZÖLDMOZGALOM	RIPORT
1997.03.25	NÉPSZABADSÁG	AKI A SZEMÉTNEK VERMET ÁS ...	HULLADÉKGAZDÁLKODÁS	RIPORT
1997.03.25	MAGYAR HÍRLAP	A DUNA KÖR CÁFOLJA POZSONY ÁLLÍTÁSAIT	VÍZLÉPCSŐ	HÍR
1997.03.26	NÉPSZABADSÁG	POZSONY AZ 1977-ES SZERZŐDÉSSEL ÉRVEL	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.26	ÚJ MAGYARORSZÁG	REALIS ŐSZEK	ZÖLDMOZGALOM	PUBLICISZTIKA
1997.03.26	ÚJ MAGYARORSZÁG	A MECSEKI VÖLGYSÉG ÚJRA HARCBA SZÁLL	NUKLEÁRIS HULLADÉK	RIPORT
1997.03.26	NÉPSZABADSÁG	NEM LESZ GYŰJTŐÚT A THOMÁN UTCÁBÓL	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.27	NÉPSZABADSÁG	MAGYARORSZÁG ÜGYE JÓL ÁLL HÁGÁBAN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.27	MAGYAR NEMZET	A NÁDASDIÁKNAK ELEGÜK LETT A BŰZBŐL	HULLADÉK	HÍR
1997.03.27	MAGYAR HÍRLAP	NEM A FAPUSZTULÁS OKAIT VIZSGÁLTUK	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.27	ÚJ MAGYARORSZÁG	GARÉN SENKI SEM LEHET BIZTOS A DOLGÁBAN	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	RIPORT
1997.03.27	NÉPSZABADSÁG	MÉGIS ELKÉSZÜL A LÁGYMÁNYOSI HÍD?	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	HÍR
1997.03.27	MAGYAR HÍRLAP	EGÉRÚT AZ ANDOR UTCAIAKNAK	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.28	NÉPSZABADSÁG	MÉG NEM KÖZÜGY AZ ÚJRAHASZNOSÍTHATÓ ENERGIA	MEGÚJULÓ ENERGIA	RIPORT
1997.03.28	MAGYAR HÍRLAP	BEZÁRJÁK A MECSEKI URÁNBANYÁT	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	TUDÓSÍTÁS
1997.03.28	MAGYAR HÍRLAP	POZSONY KÁRTÉRÍTÉST KÖVETEL	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.03.28	MAGYAR HÍRLAP	A KISERDŐÉRT KÜZDENEK A XII. KERÜLETBEN	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.28	ÚJ MAGYARORSZÁG	SZMOGPÁRTI TARIFAEMELÉS	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.03.29	MAGYAR NEMZET	MERÉNYLET A NAGYERDŐ ELLEN	RENDEZÉSI TERV	RIPORT
1997.04.01	NÉPSZABADSÁG	BŐSI SZEMLÉN A HÁGAI BÍRÁK	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.01	BELÜGYI SZEMLE	ILLEGÁLIS ÁLLATKERESKEDELEM	ÁLLATVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.01	HAVI POLITIKA	FÉLTÜK-E A MEGYÉT A RÉGIÓTÓL?	TERÜLETFEJLESZTÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.01	MAGYAR HÍRLAP	A BŐSI TEREPSZEMLÉN A HÁGAI BÍRÓSÁG	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1997.04.02	MAGYAR NEMZET	NINCS DÖNTÉS AZ M7-ES TOVÁBBÉPÍTÉSÉRŐL	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.02	MAGYAR HÍRLAP	ELKEZDŐDÖTT A BŐSI SZEMLE	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1997.04.02	MAGYAR HÍRLAP	TÖBBE KERÜL MAJD A TERMÉSZET RONGÁLÁSA	KÖRNYEZETI JOG	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.02	MAGYAR HÍRLAP	A KÖRNYEZETVÉDŐK ELLENZIK	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	RIPORT
1997.04.02	MAGYAR NEMZET	BEÉPÜLNEK A FOGHÍJTELKEK A FŐVÁROSBAN	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.03	MAGYAR HÍRLAP	A SZIGETKÖZ AZ ÁLDOZAT	VÍZLÉPCSŐ	TÁRCA
1997.04.03	MAGYAR HÍRLAP	SZEMLE A BŐSI ERŐMŰNÉL	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1997.04.03	MAGYAR HÍRLAP	VITÁK A HUMÁN KLÓNOZÁSRÓL	BIOTECHNOLÓGIA	SZEMLE

1997.04.03	MAGYAR NEMZET	MIT LÁTHATNAK A BÍRÁK A SZIGETKÖZBEN?	ZÖLD MOZGALOM	RIPORT
1997.04.04	NÉPSZABADSÁG	A SZIGETKÖZBEN A HÁGAI BÍRÁK	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.04	MAGYAR HÍRLAP	NAPIRENDEN A KÖRNYEZETI KÁROK	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1997.04.04	MAGYAR HÍRLAP	FELSZÁMOLJÁK A GARÉI HULLADÉKOKAT	VESZÉLYES HULLADÉK	BESZÁMOLÓ
1997.04.04	NÉPSZABADSÁG	MULTI TRÜKK A GÉNMANIPULÁCIÓ	ZÖLD MOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.04	ÚJ MAGYARORSZÁG	AZONNALI KÁRTÉRÍTÉST ÍGÉR GARÉNAK A MINISZTERIUM	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.04	NÉPSZABADSÁG	GARÉBAN TERJED A SZENNYEZÉS	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.05	NÉPSZABADSÁG	LEZÁRULT A BŐS-NAGYMAROSI SZEMLE	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.05	NÉPSZABADSÁG	A GARÉI TÖRTÉNET	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.05	NÉPSZAVA	A ZÖLDEK TILTAKOZNAK A REKLÁMSZABADSÁG ELLEN	ZÖLD MOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.05	MAGYAR HÍRLAP	KORMÁNYVIZITEN A HÁGAI BÍRÁK	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1997.04.05	MAGYAR NEMZET	A LEVEGŐ MUNKACSOPORT ...	ZÖLD MOZGALOM	HÍR
1997.04.05	ÚJ MAGYARORSZÁG	KÖRNYEZETVÉDELEM	KÖRNYEZETPOLITIKA	PUBLICISZTIKA
1997.04.05	MAGYAR HÍRLAP	BÁTAAPÁTI A TETTEK MEZEJÉN	NUKLEÁRIS HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.05	ÚJ MAGYARORSZÁG	GARÉBAN NEM CSAK A BENZOL GYŰRÜZIK	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.06	VASÁRNAPI HÍREK	FELSZÁMOLJÁK A GARÉI HULLADÉKLERAKÓT	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.07	NÉPSZABADSÁG	A KÖRNYEZETI GONDOK SZIGETE	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.07	NÉPSZABADSÁG	SUTTOGÓ ASZFALT AZ ANDOR UTCÁBAN	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.07	MAGYAR NEMZET	ATOMTEMETŐ MÓRÁGYNÁL?	NUKLEÁRIS HULLADÉK	HÍR
1997.04.08	NÉPSZABADSÁG	KI MIT VÁR A HÁGAI PERTŐL?	VÍZLÉPCSŐ	RIPORT
1997.04.08	NÉPSZABADSÁG	SZEKUNDÁK A RIÓI BIZONYÍTVÁNYBAN	GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.08	MAGYAR HÍRLAP	GARÉ ÉS A VEGYIMŰVEK ÉGETŐT SZERETNE LÉTESÍTENI	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.08	MAGYAR HÍRLAP	KAMIONSTOPPOT KÖVETELNEK AZ ANDOR UTCAIAK	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.08	NÉPSZABADSÁG	TÜNTETTEK AZ ANDOR UTCÁBAN	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.08	MAGYAR NEMZET	TÜNTETÉS ÉS PETÍCIÓ A TEHERAUTÓ-FORGALOM ELLEN	ZÖLD MOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.08	MAGYAR HÍRLAP	GARÉ ÉS A VEGYIMŰVEK ÉGETŐT SZERETNE LÉTESÍTENI	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.09	NÉPSZABADSÁG	KÖRNYEZETI KÁROK A SEREGBEN	TALAJSZENNYEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.09	VILÁGGAZDASÁG	IDŐZÍTETT PVC-BOMBÁK	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.09	NÉPSZABADSÁG	LYUK A KERÍTÉSEN...	HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.04.09	MAGYAR HÍRLAP	VÉDETT SZIGETEK A DUNÁN	FOLYÓSZABÁLYOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.09	ÚJ MAGYARORSZÁG	BÍRÓSÁGI DÖNTÉS A GARÉI ÉGETŐMŰ ÜGYÉBEN	TÖRVÉNYKEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.10	NÉPSZABADSÁG	GARÉ A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGON	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.10	MAGYAR HÍRLAP	FORDULATOK GARÉ ÜGYÉBEN	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.10	MAGYAR HÍRLAP	CÁFOLNAK A KÖRNYEZETVÉDŐK	ZÖLD MOZGALOM	HÍR

1997.04.10	NÉPSZABADSÁG	SZÁR NEM AKAR BÁNYÁT	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.10	ÚJ MAGYARORSZÁG	IDŐLEGES GARÉI REMÉNYTELENSÉG	VESZÉLYES HULLADÉK	RIPORT
1997.04.10	NÉPSZABADSÁG	GARÉ A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGON	TÖRVÉNYKEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.10	MAGYAR HÍRLAP	FORDULATOK GARÉ ÜGYBEN	TÖRVÉNYKEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.10	MAGYAR NEMZET	KI (NEM) FIZETI A MENTESÍTÉST?	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.11	NÉPSZABADSÁG	GARÉ SZAKMAI PROBLÉMÁK	VESZÉLYES HULLADÉK	RIPORT
1997.04.11	NÉPSZABADSÁG	HÁNY ÜZLETKÖZPONT FÉR MÉG EL	KÖRNYEZETPOLITIKA	RIPORT
1997.04.11	NÉPSZABADSÁG	A BUDAÖRSIEK TILTAKOZNAK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.11	NÉPSZABADSÁG	HÁGA: A MAGYAR FÉL ÖSSZEGZI ÉRVEIT	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.11	NÉPSZABADSÁG	GARÉ SZAKMAI PROBLÉMA	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.11	MAGYAR HÍRLAP	DÖNTÉS SZÜLETETT GARÉRÓL	TÖRVÉNYKEZÉS	HÍR
1997.04.11	MAGYAR NEMZET	GARÉN NINCS VÉSZHELYZET	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.12	NÉPSZABADSÁG	HÁGA: A MAGYAR FÉL ÖSSZEGZI ÉRVEIT	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.12	NÉPSZABADSÁG	A MAGYAR FÉL VISSZAKÉRI A DUNÁT	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.12	MAGYAR HIRLAP	A VÁROS, AHOL ÉLÜNK	VÁROSVÉDELEM	INTERJÚ
1997.04.12	MAGYAR HÍRLAP	LEHETSÉGES KOMPROMISSZUM A C VARIÁNSRÓL	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1997.04.12	MAGYAR HÍRLAP	KI SZÁLLÍTSA A VÁROSLAKÓK SZEMETÉT?	HULLADÉK	BESZÁMOLÓ
1997.04.12	MAGYAR HÍRLAP	KIVÁGOTT ÚTMENTI FASOROK	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.12	MAGYAR HÍRLAP	GARÉ ÜGYÉBEN AZ MDF ÜGYÉSZ LÉPNI KÉSZÜL	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.12	MAGYAR NEMZET	AZ MDF SZIGORÍTANÁ A BTK-T	TÖRVÉNYKEZÉS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.13	VASÁRNAPI HÍREK	VÍZI ERŐMŰ A PARKBAN?	TERMÉSZETVÉDELEM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.14	NÉPSZABADSÁG	KŐBÁNYÁN FÁKLYÁVAL ÉGETIK A BIOGÁZT	HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.14	NÉPSZABADSÁG	SZENNYEZETT A TALAJ ÉS MAR A SALAK	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.15	NÉPSZABADSÁG	SZLOVÁKIA CÁFOLNI IGYEKEZETT HÁGÁBAN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.15	MAGYAR HÍRLAP	SZLOVÁK VISSZHANG NÉLKÜL A MAGYAR JAVASLAT	VÍZLÉPCSŐ	BESZÁMOLÓ
1997.04.15	MAGYAR HÍRLAP	BAUXITBÁNYA KONTRA FALUSI TURIZMUS	TÁJROMBOLÁS	BESZÁMOLÓ
1997.04.15	ÚJ MAGYARORSZÁG	CSÚCS EZ A FORGALOM	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.15	MAGYAR HÍRLAP	TILTAKOZÓ LÁGYMÁNYOSIAK	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.04.16	NÉPSZABADSÁG	POZSONY ÉS BUDAPEST BÍZIK IGAZÁBAN	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.16	VILÁGGAZDASÁG	A METALLOGLOBUS A PROGRAMGAZDA	VESZÉLYES HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.16	NÉPSZABADSÁG	ÉVENTE SZÁZEZER RONCSAUTÓ	HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.16	ÚJ MAGYARORSZÁG	BŰZ MÉRTÉKEN FELÜL – LAKÁSOK ÁRON ALUL	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.16	ÚJ MAGYARORSZÁG	A SOKAT LEBEGTETETT C-VARIÁNS	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.16	MAGYAR HÍRLAP	LEGALIZÁLJÁK A C VARIÁNST?	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS

1997.04.16	MAGYAR HÍRLAP	A DUNA KÖR ÉS A REFLEX ...	ZÖLDMOZGALOM	HÍR
1997.04.18	NÉPSZABADSÁG	KOMPROMISSZUMOS MAGYAR JAVASLAT?	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.18	NÉPSZABADSÁG	A C VARIÁNS NEM LEHET ALKU TÁRGYA	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.18	ÚJ MAGYARORSZÁG	KÖNNYELMŰEN ELPRIVATIZÁLT KÖRNYEZETVÉDELEM	KÖRNYEZETPOLITIKA	INTERJÚ
1997.04.18	NÉPSZABADSÁG	HÁROM VÁROSLIGETNYIVEL KEVESEBB ZÖLD	KÖRNYEZETPOLITIKA	BESZÁMOLÓ
1997.04.18	ÚJ MAGYARORSZÁG	A DUNA KÖR ÉS A REFLEX ...	ZÖLDMOZGALOM	HÍR
1997.04.18	MAGYAR NEMZET	A DUNA KÖR ELUTASÍTTJA AZ ALKUDOZÁST...	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.19	MAGYAR HIRLAP	A BEZÁRKÓZÁS ELMÉLETE	GLOBÁLIS IDEOLÓGIA	PUBLICISZTIKA
1997.04.19	MAGYAR HÍRLAP	ÓRIÁS VAN A PARTON	ÖKOLÓGIAI SZEMLÉLET	PUBLICISZTIKA
1997.04.19	MAGYAR HÍRLAP	A BEZÁRKÓZÁS ELMÉLETE	EU ÉS AZ EURÓPAISÁG	INTERJÚ
1997.04.19	ÚJ MAGYARORSZÁG	LEGALIZÁLT C VARIÁNS?	VÍZLÉPCSŐ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.20	VASÁRNAPI HÍREK	SZOMBATHELYI TILTAKOZÓK	LAKOSSÁGI TILTAKOZÁS	HÍR
1997.04.21	NÉPSZABADSÁG	LÁTNI KELL A FÁT IS ...	ERDŐPUSZTULÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.21	NÉPSZABADSÁG	BICIKLISTÁK KONTRA FŐVÁROS	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.21	NÉPSZABADSÁG	HÁZAK A JÓZSEF-HEGYI BARLANG FELETT	TERMÉSZETVÉDELEM	SZEMLE
1997.04.21	MAGYAR NEMZET	EGY ÜZLETKÖZPONT KÁLVÁRIÁJA	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.21	NÉPSZABADSÁG	MAGYARORSZÁG KÖRNYEZETVÉDELMI CENTRUM ...	KÖRNYEZETPOLITIKA	INTERJÚ
1997.04.22	NÉPSZABADSÁG	ZONGORAMŰVÉSZ A TISZTA LEVEGŐ SZERELMESE	LEVEGŐSZENNYEZÉS	RIPORT
1997.04.22	MAGYAR HIRLAP	BÚCSÚ A PÖFÖGŐ AUTÓBUSZOKTÓL	KÖRNYEZETBARÁT TERMÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.04.22	VILÁGGAZDASÁG	SZIGETKÖZ: MENTŐ ÖTLET	VÍZLÉPCSŐ	SZEMLE
1997.04.22	MAGYAR HÍRLAP	ELTŰNT HÁROM VÁROSLIGET	ZÖLDTERÜLET	TUDÓSÍTÁS
1997.04.22	NÉPSZABADSÁG	KÖRNYEZETVÉDELEMMEL EURÓPÁBA	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1997.04.22	MAGYAR HÍRLAP	KÖRNYEZETVÉDELMI INFORMÁCIÓK	KÖRNYEZETPOLITIKA	HÍR
1997.04.23	NÉPSZABADSÁG	A SKÓTOKNAK VOLT PÉNZÜK A KLÓNOZÁSRA	BIOTECHNOLÓGIA	RIPORT
1997.04.23	NÉPSZABADSÁG	KÖRNYEZETVÉDELEMMEL EURÓPÁBA	KÖRNYEZETPOLITIKA	SZEMLE
1997.04.23	NÉPSZABADSÁG	AGENDA 21, A NŐK ÉS A VILÁG	ÖKOLÓGIAI TUDAT	TUDÓSÍTÁS
1997.04.23	ÚJ MAGYARORSZÁG	METRÓVÍZIÓK	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	HIR
1997.04.23	NÉPSZABADSÁG	AZ EU, A KÖRNYEZET ÉS A BÉREK	KÖRNYEZETPOLITIKA	ELEMZÉS
1997.04.23	NÉPSZABADSÁG	A FÖLD-NAPI PEDAGÓGUS	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.23	MAGYAR TÜKÖR	KINEK MIHEZ VAN KÖZE?	VESZÉLYES HULLADÉK	RIPORT
1997.04.24	VILÁGGAZDASÁG	ADAC-EGYÜTTMŰKÖDÉS	VÍZSZENNYEZÉS	TUDÓSÍTÁS
1997.04.24	MAGYAR NEMZET	KINEK BÁNTJA A SZEMÉT?	HULLADÉK	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.25	NÉPSZABADSÁG	ZÖLDTERÜLETI PROGRAM 2000-IG	ZÖLDTERÜLET	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.25	NÉPSZABADSÁG	ADALÉKOK A METRÓÉPÍTÉSHEZ	KÖZLEKEDÉSI POLITIKA	SZEMLE

1997.04.25	MAGYAR HÍRLAP	VÉDTELEN VÉDERŐ	ERDŐPUSZTULÁS	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.26	MAGYAR HÍRLAP	BÁNYAREKULTIVÁCIÓS PROGRAM NEHÉZSÉGEKKEL	TÁJROMBOLÁS	TUDÓSÍTÁS
1997.04.26	NÉPSZABADSÁG	ÉVTIZEDEK ALATT TEHETŐ TISZTÁBA AZ ORSZÁG	KÖRNYEZETPOLITIKA	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.28	MAGYAR HÍRLAP	TOVÁBBÁLLT HEVESBŐL A HULLADÉKFELDOLGOZÓ	VESZÉLYES HULLADÉK	TUDÓSÍTÁS
1997.04.29	MAGYAR HÍRLAP	PENGEVÁLTÁS METRÓÜGYBEN	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TUDÓSÍTÁS
1997.04.29	ÚJ MAGYARORSZÁG	MIÉRT NE ÉPÜLJÖN ÚJ METRÓ	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	SZEMLE
1997.04.29	NÉPSZABADSÁG	VILÁGBANKI NEM A METRÓRA	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.29	MAGYAR HÍRLAP	EXPÓSORSÚ METRÓ?	KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ	TÁJÉKOZTATÓ
1997.04.29	NÉPSZABADSÁG	TRÜKKÖS FELSZÁMOLÁS SAJÓBÁBONYBAN	KÖRNYEZETPOLITIKA	ELEMZÉS
1997.04.30	KÁPÉ	A VILÁGBANK VETÉSE BEÉRIK	KÖRNYEZETBARÁT TECHN.	SZEMLE
1997.04.30	NÉPSZABADSÁG	MŰKÖDŐKÉPESSÉGE HATÁRÁN VAN A FŐVÁROS	KÖRNYEZETPOLITIKA	BESZÁMOLÓ
1997.04.30	NÉPSZABADSÁG	NYÍLT LEVÉL LOTZ KÁROLYNAK	ZÖLDMOZGALOM	TÁJÉKOZTATÓ

Kiadja:

BKE Környezetgazdaságtani és technológiai tanszék
1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7
tel/fax: 217-95-88